

การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์พระนิสิตปฏิบัติศาสนกิจ สู่การสร้างสังคมสุขภาวะ^๑

พระมหาประยูร โชติวิโร และคณะ^๒
กองกิจการนิสิต สำนักงานอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ความเป็นมา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ก่อตั้งขึ้นตามพระราชปราชญ์ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ เพื่อเป็นสถาบันการศึกษาพระไตรปิฎกและวิชาชั้นสูงสำหรับพระภิกษุสามเณรและคฤหัสถ์ มีพันธกิจ ๔ ประการ คือ การผลิตบัณฑิต การวิจัย การบริการวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุงส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ภายใต้ปรัชญาของมหาวิทยาลัยที่ว่า “จัดการศึกษาพระพุทธศาสนา บูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่ พัฒนาจิตใจและสังคม” โดยนโยบายของมหาวิทยาลัยนิตยบรรพชิตที่สำเร็จการศึกษาภาคทฤษฎีแล้ว จะต้องปฏิบัติศาสนกิจในเพศบรรพชิตเป็นเวลา ๑ ปี จึงจะมีสิทธิ์เข้ารับปริญญาตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย ว่าด้วยการปฏิบัติศาสนกิจ และการออกปฏิบัติศาสนกิจของนิสิตทุกรูป มหาวิทยาลัยมีความมุ่งหวังให้นิสิตทุกท่านได้ปฏิบัติตามพุทโธวาทที่ว่า

“จรถ ภิกขเว จาริกัม พุชชนิตาย พุชชนสุขาย โลกานุกมปาย อตถาย หิตาย สุขาย เทวมนุสสานัม แปลว่า ภิกษุทั้งหลาย เธอทั้งหลายจงจาริกไปเพื่อประโยชน์และความสุขของชนจำนวนมาก เพื่ออนุเคราะห์ชาวโลก เพื่อประโยชน์เกื้อกูลและความสุขแก่ทวยเทพและมนุษย์ทั้งหลาย”

ดังนั้น การปฏิบัติศาสนกิจอีกหนึ่งปีการศึกษา จึงเป็นเงื่อนไขหนึ่งที่สำคัญของการสำเร็จการศึกษาตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๕๒ หมวดที่ ๗ การสำเร็จการศึกษา ในข้อ ๖๔ ซึ่งกำหนดสาระสำคัญไว้ว่า นิสิตผู้สำเร็จการศึกษาต้องสอบได้หน่วยกิตสะสมครบ

^๑ เป็นบทความที่มีเนื้อหาซึ่งรวบรวมข้อมูลจากผลการดำเนินงานโครงการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์พระนิสิตปฏิบัติศาสนกิจสู่การสร้างสังคมสุขภาวะ กองกิจการนิสิต สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย สำนักสนับสนุนสุขภาวะองค์กร สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) และผลการปฏิบัติศาสนกิจของนิสิตบรรพชิต และปฏิบัติงานบริการสังคมของนิสิตคฤหัสถ์ รุ่น ๖๕ ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๒

^๒ พระมหาประยูร โชติวิโร (คำมา) ผู้อำนวยการกองกิจการนิสิต สำนักงานอธิการบดี พระธีรวิทย์ คุตตจิตโต นักวิชาการศึกษา และเจ้าหน้าที่กิจการนิสิต ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ตามหลักสูตร, ผ่านการฝึกภาคปฏิบัติวิปัสสนากัมมัฏฐาน และไม่มีพันธะอื่นใดกับมหาวิทยาลัย ซึ่งการไม่มีพันธะอื่นใดกับมหาวิทยาลัย ข้อหนึ่ง คือ การปฏิบัติศาสนกิจเป็นเวลา ๑ ปี หลักเกณฑ์และวิธีการตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยว่าด้วยการปฏิบัติศาสนกิจ พ.ศ. ๒๕๔๖ ซึ่งกำหนดสาระสำคัญไว้ว่า นิสิตผู้ที่มีสิทธิ์ในการปฏิบัติศาสนกิจ จะต้องเป็นนิสิตผู้สอบได้หน่วยกิตสะสมครบตามหลักสูตรที่เข้าศึกษาภายในระยะเวลาไม่เกิน ๒ เท้า ของเวลาการศึกษาตามหลักสูตรและมีค่าเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า ๒.๐๐ และต้องมีหนังสือรับรองจากสำนักทะเบียนและวัดผล ผ่านการปฏิบัติวิปัสสนากัมมัฏฐานครบตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย ได้ยื่นคำร้องขอปฏิบัติศาสนกิจต่อมหาวิทยาลัย เพื่อให้คณะกรรมการอนุมัติภายในวันที่ ๑๕ พฤษภาคมของปีการศึกษาครบตามหลักสูตร และเข้ารับการปฐมนิเทศตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด เมื่อดำเนินการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องครบแล้ว นิสิตปฏิบัติศาสนกิจลงพื้นที่ปฏิบัติศาสนกิจสนองงานในกิจการคณะสงฆ์ในเพชรพรพิต เป็นเวลา ๑ ปี ตามวัตถุประสงค์ในการปฏิบัติศาสนกิจ

การปฏิบัติศาสนกิจของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ใช้รูปแบบการศึกษาวิจัยแบบผสมผสานทั้งการวิจัยเชิงเอกสารและการวิจัยเชิงปฏิบัติการ โดยกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ให้ข้อมูลกลุ่มที่ ๑ ประกอบด้วยผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่และนิสิตปฏิบัติศาสนกิจหรือปฏิบัติงานบริการสังคม ผู้ให้ข้อมูลกลุ่มที่ ๒ ประกอบด้วยคณะสงฆ์ผู้ปกครอง พระสงฆ์นักวิชาการ พระสงฆ์นักพัฒนาและองค์กรภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง และในปีการศึกษา ๒๕๖๒ นิสิตปฏิบัติศาสนกิจ รุ่นที่ ๖๕ กองกิจการนิสิต สำนักงานอธิการบดี ได้ดำเนินการภายใต้การสนับสนุนของโครงการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์พระนิสิตปฏิบัติศาสนกิจสู่การสร้างสังคมสุขภาวะ สนับสนุนโดย สำนักสนับสนุนสุขภาวะองค์กร สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) และได้นำข้อเสนอจากการวิจัยและผลการดำเนินการประจำปีการศึกษาโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการปฏิบัติศาสนกิจกำหนดเป็นนโยบายโดยกำหนดให้การปฏิบัติศาสนกิจตั้งแต่วันที่ ๖๔ ปีการศึกษา ๒๕๖๑ เป็นต้นมา ให้ปฏิบัติศาสนกิจในรูปแบบของโครงการปฏิบัติศาสนกิจเพื่อสนองงานในกิจการคณะสงฆ์ตามแผนยุทธศาสตร์การปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา ๒๕๖๐-๒๕๖๔ ตามพันธกิจหรือภาระงานของคณะสงฆ์ ๖ ด้าน คือ

๑) ด้านการปกครอง	๒) ด้านศาสนศึกษา
๓) ด้านเผยแผ่	๔) ด้านสาธารณูปการ
๕) ศึกษาสงเคราะห์	๖) ด้านสาธารณสงเคราะห์

มีการพัฒนาและปรับปรุงระบบการปฏิบัติศาสนกิจออนไลน์และนำมาใช้สนับสนุนการปฏิบัติศาสนกิจของนิสิต โดยผลการดำเนินการเกิดแผนยุทธศาสตร์และกลไกในรูปแบบของคณะอนุกรรมการปฏิบัติศาสนกิจที่สอดคล้องกับการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนาและการสร้างสังคมสุขภาวะ จำนวน ๒๙ พื้นที่ เกิดโครงการปฏิบัติศาสนกิจต้นแบบและโครงการปฏิบัติศาสนกิจที่มีความเป็นเลิศ จำนวน

๒๙ โครงการ และเกิดเครือข่ายการทำงานบูรณาการการปฏิบัติศาสนกิจกับการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์สภาพการณ์ของปัญหาในการปฏิบัติศาสนกิจของพระนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๒. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์แนวทางในการพัฒนาศักยภาพพระนิสิตปฏิบัติศาสนกิจสู่การเป็นพระสงฆ์นักส่งเสริมสุขภาวะควบคู่ไปกับการส่งเสริมและผลักดันให้ดำรงบทบาทของการเป็นศาสนทายาท
๓. เพื่อพัฒนาและผลักดันให้เกิดแผนยุทธศาสตร์และกลไกในรูปแบบของคณะอนุกรรมการในระดับพื้นที่

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้รูปแบบการศึกษาวิจัยแบบผสมผสานทั้งการวิจัยเชิงเอกสารและการวิจัยเชิงปฏิบัติการ โดยกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ให้ข้อมูลกลุ่มที่ ๑ ประกอบด้วยผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่และนิสิตปฏิบัติศาสนกิจหรือปฏิบัติงานบริการสังคม ผู้ให้ข้อมูลกลุ่มที่ ๒ ประกอบด้วย คณะสงฆ์ผู้ปกครอง พระสงฆ์นักวิชาการ พระสงฆ์นักพัฒนา และองค์กรภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีขั้นตอนหลัก ๒ ขั้นตอน คือ

๑. การพัฒนาระบบและกลไกการปฏิบัติศาสนกิจ
๒. การจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายและน่านโยบายปฏิบัติศาสนกิจไปสู่การปฏิบัติ

โดยศึกษาและรวบรวมเอกสารทางวิชาการที่เป็นแนวทางสำหรับการพัฒนารูปแบบการปฏิบัติศาสนกิจของพระนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยทั้งองค์ความรู้เกี่ยวกับพระสงฆ์กับการพัฒนาสังคม โครงการจัดทำและขับเคลื่อนธรรมนูญสุขภาพพระสงฆ์แห่งชาติ, โครงการพัฒนากลไกประสานงานหลักประกันสุขภาพวิถีพุทธบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมเพื่อเพิ่มการรับรู้และการเข้าถึงบริการสุขภาพ, และโครงการพัฒนาและขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะแบบการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในระบบสุขภาพเพื่อสังคมสุขภาวะผ่านกลไกกองทุนหลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนต่อการสังเคราะห์กิจกรรมการดำเนินงานให้ได้มากที่สุด การสัมภาษณ์ การประชุมกลุ่มย่อย และการสังเกตแบบมีส่วนร่วม การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประมวลและสรุป เนื้อหาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ การทวนสอบและประชุมติดตามผลการดำเนินงาน การรายงานผลการปฏิบัติศาสนกิจประจำภาคการศึกษาของนิสิต

ปฏิบัติศาสนกิจ การสังเกตแบบมีส่วนร่วม และการถอดบทเรียนในการสัมมนานิสิตปฏิบัติศาสนกิจ รุ่น ๖๕ ในแต่ละภาค

การพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงานโครงการปฏิบัติศาสนกิจ

การปฏิบัติศาสนกิจเพื่อสนองงานในกิจการคณะสงฆ์และงานตามพันธกิจของมหาวิทยาลัย มีหลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติตามระเบียบมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยว่าด้วยการปฏิบัติศาสนกิจของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรชั้นปริญญาตรี พุทธศักราช ๒๕๒๒ ซึ่งเป็นข้อกำหนดในการปฏิบัติศาสนกิจของนิสิตเป็นฉบับแรก ต่อมาได้มีการออกประกาศมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ที่ ๒/๒๕๓๒ เรื่อง การปฏิบัติงานของพระบัณฑิต เพื่อกำหนดการปฏิบัติงานของพระบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรครบ ๔ ปีแล้ว เป็นการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติศาสนกิจ ฉบับที่ ๒ ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๔๖ ภายหลังมหาวิทยาลัยมีพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยรับรองสถานะของมหาวิทยาลัยอย่างเป็นทางการ ได้มีการออกข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยว่าด้วยการปฏิบัติศาสนกิจ พุทธศักราช ๒๕๔๖ สาระสำคัญกำหนดให้นิสิตผู้ศึกษาครบตามหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต มีผลการเรียนค่าเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า ๒.๐๐ ผ่านการปฏิบัติวิปัสสนากัมมัฏฐาน ได้ปฏิบัติศาสนกิจสนองงานในกิจการคณะสงฆ์และงานตามนโยบายและพันธกิจของมหาวิทยาลัย ในเพศบรรพชิตเป็นเวลา ๒ ภาคการศึกษา หรือ ๑ ปี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแผ่พระพุทธศาสนา เพื่อการสนองงานในกิจการคณะสงฆ์ เพื่อพัฒนานิสิตให้มีคุณสมบัติที่พึงประสงค์ เพื่อสงเคราะห์ประชาชน เพื่อสนองนโยบายและงานตามพันธกิจของมหาวิทยาลัย

ในการปฏิบัติศาสนกิจข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยว่าด้วยการปฏิบัติศาสนกิจ พ.ศ. ๒๕๔๖ ในข้อ ๕ ได้กำหนดความหมายของคำที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติศาสนกิจไว้ ดังนี้

คณะกรรมการ หมายความว่า คณะกรรมการปฏิบัติศาสนกิจ

นิสิตปฏิบัติศาสนกิจ หมายความว่า พระภิกษุหรือสามเณรผู้ศึกษาครบตามหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิตและกำลังปฏิบัติศาสนกิจ

ศาสนกิจ หมายความว่า การสนองงานในกิจการคณะสงฆ์และงานตามพันธกิจของมหาวิทยาลัย จากความหมายของคำที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติศาสนกิจสามารถให้ความหมายของการปฏิบัติศาสนกิจได้ว่า “การปฏิบัติศาสนกิจ” หมายความว่า “การปฏิบัติงานของนิสิตปฏิบัติศาสนกิจเพื่อสนองงานในกิจการคณะสงฆ์และงานตามพันธกิจของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย” โดยมีวัตถุประสงค์การปฏิบัติศาสนกิจตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๑๐ ว่า การปฏิบัติศาสนกิจมีวัตถุประสงค์ดังนี้

- ๑) เพื่อเผยแผ่พระพุทธศาสนา
- ๒) เพื่อการสนองงานในกิจการคณะสงฆ์
- ๓) เพื่อพัฒนานิสิตให้มีคุณสมบัติที่พึงประสงค์
- ๔) เพื่อสงเคราะห์ประชาชน
- ๕) เพื่อสนองนโยบายและงานตามพันธกิจของมหาวิทยาลัย

ผลการดำเนินงานพัฒนาระบบและกลไกการปฏิบัติศาสนกิจ

การดำเนินงานพัฒนาระบบและกลไกการปฏิบัติศาสนกิจ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จุดเริ่มต้นที่สำคัญ คือการนำนโยบายของผู้บริหารระดับสูงมาสู่การปฏิบัติ กล่าวคือ ทำอย่างไรการปฏิบัติศาสนกิจจึงมีการจัดทำเป็น KM (Knowledge Management) มีการรวบรวมสร้าง และกระจายความรู้ของรุ่นพี่ไปสู่รุ่นน้องเกิดการต่อยอดของความรู้ มีการนำองค์ความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์เพื่อกิจการคณะสงฆ์และช่วยเหลือสังคมการปฏิบัติศาสนกิจที่ก่อให้เกิดวัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้ภายในองค์กร และมีการจัดทำโครงการปฏิบัติศาสนกิจที่ตอบสนองงานในกิจการคณะสงฆ์ทั้ง ๖ ด้าน คือ ด้านการปกครอง ด้านศาสนศึกษา ด้านเผยแผ่ ด้านสาธารณูปการ ด้านศึกษาสงเคราะห์และด้านสาธารณะสงเคราะห์ เพื่อค้นหารูปแบบในการดำเนินการตามนโยบายดังกล่าว คณะทำงานได้มีการดำเนินการภายใต้โครงการขับเคลื่อนการพัฒนาการจัดทำหลักสูตรพระธรรมทายาท^๓ พบว่า แนวทางการทำงานของเครือข่ายอดีตพระธรรมทายาทว่าส่วนหนึ่งมีบทบาทสำคัญเป็นพระสงฆ์นักพัฒนา โดยมุ่งเน้นการทำงานที่เผยแผ่พระพุทธศาสนาควบคู่กับการใช้หลักการพัฒนาชุมชน เพื่อการประยุกต์ให้ชุมชนท้องถิ่นและประชาชนในพื้นที่ต่าง ๆ ของสังคมไทยสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้บนหลักการของการพัฒนาอย่างยั่งยืน แนวทางการทำงานดังกล่าวมีการรวบรวมและแบ่งแยก การจัดการพัฒนาหลักสูตรออกเป็น ๔ หลักสูตร คือ

- ๑) หลักสูตรสำหรับพระนิสิตที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
- ๒) หลักสูตรอบรมสำหรับสามเณร
- ๓) หลักสูตรอบรมสำหรับพระสงฆ์ทั่วไป
- ๔) หลักสูตรอบรมเกี่ยวกับการทำงานอย่างเป็นสุขสำหรับประชาชน โดยแต่ละหลักสูตรได้ยึดหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเป็นหลักการสำคัญสำหรับต่อยอดองค์ความรู้เพื่อวัตถุประสงค์หลักของแต่ละหลักสูตรต่อไป

^๓ พระราชวรเมธี (พล อาภากร) และคณะ,(๒๕๕๗). โครงการขับเคลื่อนการพัฒนาการจัดทำหลักสูตรพระธรรมทายาท. กรุงเทพมหานคร: คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, สนับสนุนงบประมาณโดย มูลนิธิสนับสนุนสำนักสนับสนุนสุขภาวะองค์กร สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.).

จากผลจากการดำเนินงานปฏิบัติศาสนกิจของนิสิตที่มีการรวบรวมสรุปผลมาโดยลำดับ กอปรกับข้อเสนอแนะจากโครงการขับเคลื่อนการพัฒนาการจัดทำหลักสูตรพระธรรมทายาท สนับสนุนงบประมาณโดย ทุณสนับสนุนสำนักสนับสนุนสุขภาวะองค์กร สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย โดยคณะกรรมการปฏิบัติศาสนกิจ ได้นำผลการดำเนินงานโครงการปฏิบัติศาสนกิจของนิสิตปฏิบัติศาสนกิจ รุ่นที่ ๖๒ ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๙ นิสิตผู้ปฏิบัติศาสนกิจจะมีอยู่ ๒ สถานะ คือ นิสิตที่เป็นพระสังฆาธิการกับนิสิตที่ไม่เป็นพระสังฆาธิการ โดยงานที่นิสิตปฏิบัติศาสนกิจส่วนใหญ่จะอยู่ใน ๕ ประเภท คือ

- ๑) งานในกิจการคณะสงฆ์
- ๒) การสอนศีลธรรมในโรงเรียน
- ๓) การสอนนักระฆม-บาลี
- ๔) โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญ (ม.๑-๒)
- ๕) การเผยแผ่พระพุทธศาสนา

โดยกลุ่มที่ ๕ มีข้อแตกต่างในบริบทของแต่ละพื้นที่ ภาคเหนือเป็นเรื่องการเผยแผ่พระพุทธศาสนาบนพื้นที่สูง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือเรื่องการเผยแผ่พระพุทธศาสนาโดยใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียง ภาคใต้ เรื่องการส่งเสริมสันติสุขในพื้นที่ภาคใต้

ลักษณะการปฏิบัติศาสนกิจ พบว่า นิสิตปฏิบัติศาสนกิจมี ๒ กลุ่ม คือ กลุ่มที่ปฏิบัติศาสนกิจทั่วไปตามที่เจ้าอาวาสหรือเจ้าสำนักมอบหมาย กับนิสิตปฏิบัติศาสนกิจที่เสนอเป็นโครงการปฏิบัติศาสนกิจต้นแบบ นิสิตที่ปฏิบัติงานทั่วไปที่เจ้าอาวาสหรือเจ้าสำนักมอบหมาย การปฏิบัติงานขึ้นอยู่กับที่ได้รับมอบหมาย เช่น เทศน์ บรรยาย สอน หรือร่วมโครงการกิจกรรมในวันสำคัญในทางพระพุทธศาสนา ส่วนนิสิตเสนอเป็นโครงการจะมีการปฏิบัติงานเพื่อตอบวัตถุประสงค์ของโครงการ มีการกำหนดวิธีการดำเนินงานที่ชัดเจน และมีการติดตามและประเมินจากทีมงานที่ให้ทุนสนับสนุนต้องรายงานตามรูปแบบที่ทุนสนับสนุนกำหนด แต่ยังขาดความเชื่อมโยงกับวัดหรือเจ้าสำนักงานเพราะให้ความสำคัญกับโครงการฯ มีบางส่วนเข้าใจว่าทำโครงการแล้วไม่ต้องช่วยงานที่ได้รับมอบหมายจากเจ้าอาวาสหรือเจ้าสำนักงาน และในปีการศึกษา ๒๕๕๙ นิสิตปฏิบัติศาสนกิจ รุ่นที่ ๖๒ ได้มีการปฏิบัติศาสนกิจในรูปแบบของโครงการปฏิบัติศาสนกิจนำร่อง โดยคัดเลือกนิสิตจากวิทยาเขตและวิทยาลัยส่งผลให้มีโครงการต้นแบบหรือตัวอย่างที่ผ่านการสนับสนุนจากองค์กรภายนอกภายใต้โครงการวิจัยและพัฒนาพระนิสิตสู่อุดมการณ์พระพุทธศาสนาเพื่อสังคมและโครงการพระธรรมทายาทเพื่อการพัฒนาสังคมดังนี้

๑. โครงการธรรมะสัญจร นิสิตปฏิบัติศาสนกิจ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่เพื่อสังคม ณ วัดพระธาตุคอกแก้วแก้มเขวนาราม ตำบลป่าเมต อำเภอมืองแพร่ จังหวัดแพร่

๒. โครงการปลูกป่า ปลูกธรรมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน นิสิตปฏิบัติศาสนกิจมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ณ วัดป่าเทพสิทธิาราม ตำบลทุ่งโป่ง อำเภอบุรบือ จังหวัดขอนแก่น

๓. โครงการหมู่บ้านสีขาว ชุมชนสีเขียว นิสิตปฏิบัติศาสนกิจวิทยาลัยสงฆ์ร้อยเอ็ด ณ ตำบลศรีวิไล ตำบลหนองใหญ่ ตำบลสะอาดสมบูรณ์ ตำบลสีแก้ว และตำบลนาโพธิ์ จังหวัดร้อยเอ็ด

๔. โครงการพัฒนาแกนนำคุณธรรมประจำโรงเรียนของพระนิสิตปฏิบัติศาสนกิจมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช ณ โรงเรียนองค์การสวนยาง ๓ ตำบลกรุงหยัน อำเภอกงใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช

๕. โครงการห้องสมุดบัณฑิตน้อยของนิสิตปฏิบัติศาสนกิจ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (ส่วนกลาง) ณ ศศช.บ้านนุลา ตำบลชะเนือ อ.แม่ระมาด จังหวัดตาก

๖. โครงการพัฒนาคน พัฒนาดิน พัฒนาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของพระนิสิตปฏิบัติศาสนกิจมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (ส่วนกลาง)

๗. โครงการการจัดการสุขภาวะในหมู่พระสงฆ์ของพระนิสิตปฏิบัติศาสนกิจมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (ส่วนกลาง) ณ วัดทะเลบก ตำบลกระต๊อบ อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม

๘. โครงการธรรมทายาทอาสาพัฒนาสังคม ของพระนิสิตปฏิบัติศาสนกิจมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (ส่วนกลาง) ณ ชุมชนวัดทะเลบก ตำบลกระต๊อบ อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม

๙. โครงการเยาวชนพิทักษ์ป่าต้นน้ำของนิสิตปฏิบัติศาสนกิจมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครน่าน ณ หมู่บ้านทุ่งผึ้ง ตำบลทุ่งช้าง อำเภอกันทรังษี จังหวัดน่าน

๑๐. โครงการธนาคารข้าวเพื่อชาวบ้านของพระนิสิตปฏิบัติศาสนกิจมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่ ณ หมู่บ้านแม่เหว่ยโกศ หมู่ ๔ ตำบลแม่ะหวาง อำเภอสองยาง จังหวัดตาก

๑๑. โครงการผลิตนิสิตพัฒนาสุขภาพสงฆ์ ณ วัดห้วยหม้อ ตำบลบ้านตุน อำเภอมือง จังหวัดพะเยา

๑๒. โครงการโครงการพัฒนาแกนนำคุณธรรมประจำโรงเรียนของพระนิสิตปฏิบัติศาสนกิจ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช ณ โรงเรียนองค์การสวนยาง ๓ รุ่น ๒ ตำบลกรูยห้วย อำเภอกงใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช

ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติศาสนกิจ

การดำเนินการปฏิบัติศาสนกิจในรูปแบบของโครงการปฏิบัติศาสนกิจพบว่ามีปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติศาสนกิจ ดังนี้

ด้านการบริหารจัดการ

๑) ระยะเวลาในการประชาสัมพันธ์ทำความเข้าใจนโยบายการปฏิบัติศาสนกิจในรูปแบบใหม่ระหว่างส่วนกลางและส่วนภูมิภาคมีน้อยทำให้บางพื้นที่ที่ไม่ได้ส่งผู้บริหารโดยตรงเข้าร่วมไม่ได้รับทราบนโยบายโดยตรงทำให้การปฏิบัติตามนโยบายมีความไม่ชัดเจน

๒) ปัญหาการออกเกรดล่าช้า ส่งผลให้การตรวจสอบคุณสมบัติของนิสิตมีความล่าช้า ส่งผลให้การดำเนินการตามปฏิทินกิจกรรมการปฏิบัติศาสนกิจมีความคลาดเคลื่อนไปจากที่กำหนดไว้

๓) การจัดการศึกษาหลักสูตรพิเศษสำหรับพระสังฆาธิการบางแห่งมีกำหนดระยะเวลาในการศึกษาตามหลักสูตรสามปีครึ่ง ส่งผลให้หรือนิสิตหรือรุ่นนิสิตปฏิบัติศาสนกิจมีความแตกต่างกันในทางปฏิบัติ

๔) มีการเปลี่ยนแปลงเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานกิจการนิสิตในส่วนภูมิภาค ส่งผลให้การดำเนินการตามนโยบายขาดความเข้าใจในแนวปฏิบัติและขาดความต่อเนื่อง

๕) ระบบ กลไกและกระบวนการงานการปฏิบัติศาสนกิจที่ยังไม่ชัดเจนและการสื่อสารไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ทำให้การรวบรวมข้อมูลเป็นไปอย่างล่าช้า

ด้านการศึกษาของนิสิต

๑) ปัญหาการสื่อสารระหว่างนิสิตกับเจ้าหน้าที่ที่ยังไม่ชัดเจนและไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

๒) การกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ในการปฏิบัติศาสนกิจของนิสิตในแต่ละภูมิภาคเพื่อให้เห็นตัวชี้วัดหรือเป้าหมายสำคัญในการปฏิบัติงานสนองงานคณะสงฆ์อย่างเป็นรูปธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

๓) การเข้าถึงและการสร้างเครือข่ายในการทำงานในพื้นที่ของนิสิตผู้ปฏิบัติศาสนกิจ

๔) วัฒนธรรมการปฏิบัติศาสนกิจของนิสิตผู้ปฏิบัติศาสนกิจที่ยังติดอยู่ในกรอบการทำงานรูปแบบเดิมและขาดแรงจูงใจในการปฏิบัติงานตามนโยบายที่กำหนด

๕) การไม่นำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติศาสนกิจ ติดตามและประเมินผล

๖) ศักยภาพและความสามารถของนิสิตที่ปฏิบัติศาสนกิจมีผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติศาสนกิจ

แนวทางในการส่งเสริมและสนับสนุนการปฏิบัติศาสนกิจ

แนวทางในการส่งเสริมและสนับสนุนการปฏิบัติศาสนกิจ มี ๖ ประเด็นสำคัญ คือ

๑) การสำรวจความต้องการของคณะสงฆ์ ชุมชน และการกำหนดนโยบาย ทำความร่วมมือร่วมกันระหว่างคณะสงฆ์กับมหาวิทยาลัย

๒) พัฒนาระบบ กลไก และกระบวนการปฏิบัติศาสนกิจ ขับเคลื่อนการทำงานด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ และเสริมสร้างองค์ความรู้ด้านการปฏิบัติศาสนกิจให้เข้มแข็งด้วย KM

๓) การกำหนดยุทธศาสตร์การปฏิบัติศาสนกิจโดยคำนึงถึงบริบทของแต่ละพื้นที่ในแต่ละภูมิภาค และมีความสอดคล้องกับการดำเนินงานของคณะสงฆ์ในแต่ละพื้นที่

๔) ส่งเสริมและสนับสนุนให้ใช้ภูมิปัญญาทางสังคมเป็นพื้นฐานในการส่งเสริมการปฏิบัติศาสนกิจ และเสริมสร้างการทำงานด้วยเครือข่ายทั้ง บวร หรือประชารัฐ

๕) การกำหนดรูปแบบการปฏิบัติศาสนกิจ ๒ ลักษณะคือ งานในกิจการคณะสงฆ์ทั่วไป ที่เจ้าอาวาสหรือเจ้าสำนักมอบหมาย กับการเสนอโครงการปฏิบัติศาสนกิจตามยุทธศาสตร์ที่มีวัตถุประสงค์และวิธีการดำเนินที่ชัดเจน และเป็นรูปธรรม

๖) การพัฒนารูปแบบและกระบวนการปฏิบัติศาสนกิจในรูปแบบของหลักสูตร เช่น หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาการปฏิบัติศาสนกิจ

การจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายและน่านโยบายปฏิบัติศาสนกิจไปสู่การปฏิบัติ

ผลการดำเนินงานปฏิบัติศาสนกิจของนิสิต รุ่นที่ ๖๒ (พ.ศ. ๒๕๕๙) ได้มีโครงการปฏิบัติศาสนกิจของนิสิต ๑๒ โครงการที่ผ่านการคัดเลือกและได้รับงบประมาณสนับสนุนจากกองการภายนอก ภายใต้โครงการวิจัยและพัฒนาพระนิสิตสู่อุดมการณ์พระพุทธศาสนาเพื่อสังคมและโครงการพระธรรมทายาทเพื่อการพัฒนาสังคม และในปีการศึกษา ๒๕๖๐ นิสิตปฏิบัติศาสนกิจ รุ่นที่ ๖๔ ได้มีการขับเคลื่อนในระดับนโยบาย และการเสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือในพื้นที่เกิดขึ้น ดังนี้

การขับเคลื่อนนโยบายและโครงการปฏิบัติศาสนกิจต้นแบบ

การดำเนินงานโครงการสัมมนานิสิตปฏิบัติศาสนกิจ ๔ ภาค รุ่นที่ ๖๓ ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๐ พบว่า การปฏิบัติศาสนกิจเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ นิสิตได้ทราบปัญหาและอุปสรรค พร้อมได้เสนอแนะแนวทางการแก้ปัญหา ตลอดจนได้ร่วมกันค้นหาแนวปฏิบัติที่ดี ดังนั้น กองกิจการ

นิสิต สำนักงานอธิการบดี จึงเสนอบทความ เรื่อง“พลังนิสิตปฏิบัติศาสนกิจ : พลังการทำงานและจิตวิญญาณเพื่อพระพุทธศาสนาและสังคม ต้นแบบการเรียนรู้ สู่ความเป็นบัณฑิตตามอัตลักษณ์บัณฑิตของมหาวิทยาลัย” เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติศาสนกิจในพื้นที่ต่าง ๆ และกำหนดรูปแบบและวิธีการปฏิบัติศาสนกิจที่เหมาะสมในอนาคต

ผลการดำเนินงานการปฏิบัติศาสนกิจนิสิต รุ่นที่ ๖๓

ในปีการศึกษา ๒๕๖๐ นิสิตปฏิบัติศาสนกิจ รุ่นที่ ๖๔ จากนโยบายการปฏิบัติศาสนกิจที่กำหนดให้นิสิตปฏิบัติปฏิบัติในรูปแบบของโครงการปฏิบัติศาสนกิจที่มีวัตถุประสงค์และวิธีการดำเนินงานที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม ส่งผลให้นิสิตจัดทำโครงการปฏิบัติศาสนกิจทุกรูปและมี ๕๔ โครงการที่ผ่านการคัดเลือกและได้รับงบประมาณสนับสนุนจากจากองค์กรภายนอกภายใต้โครงการวิจัยและพัฒนาพระนิสิตสู่อุดมการณ์พระพุทธศาสนาเพื่อสังคมและโครงการพระธรรมทายาทเพื่อการพัฒนาสังคมดังนี้

๑. โครงการเสริมสร้างจิตสำนึกรักธรรมชาติและฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้ (วิทยาเขตขอนแก่น) สถานที่ อุทยานแห่งชาติภูเวียง อำเภอเวียงเก่า จังหวัดขอนแก่น
๒. โครงการ “วัดนำพา ชาวประชาเป็นสุข” (วิทยาเขตหนองคาย) สถานที่ วัดจำปาทอง ตำบลกองนาง อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย
๓. โครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตเยาวชนในพื้นที่ตำบลหัวทะเล จังหวัดนครราชสีมา (วิทยาเขตนครราชสีมา)
๔. โครงการนิสิตปฏิบัติศาสนกิจกับการจัดการตอนป่าชุมชนพึ่งตนเองบ้านค้อ (วิทยาเขตอุบลราชธานี) สถานที่ ป่าชุมชนบ้านค้อ ตำบลกุดลาด อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี
๕. โครงการพัฒนาสุขภาวะตามแนวพระพุทธศาสนา เขตอำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา (วิทยาเขตนครราชสีมา) สถานที่ วัดในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา จำนวน ๔ แห่ง
๖. โครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตในโรงเรียนในเขต อำเภอปากช่องจังหวัดนครราชสีมา (วิทยาเขตนครราชสีมา) สถานที่ โรงเรียนเขตอำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา จำนวน ๘ แห่ง
๗. โครงการโพนค้าย FC ๔.๐ และการออโรบิคส่งเสริมสุขภาพ ณ วัดโพนค้าย (วิทยาลัยสงฆ์เลย) สถานที่ วัดโพนค้าย ตำบลน้ำหมาน อำเภอเมือง จังหวัดเลย
๘. โครงการบัณฑิตน้อย (วิทยาเขตขอนแก่น) สถานที่ โรงเรียนวิเวกธรรมประสิทธิ์วิทยา ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

๙. โครงการปฏิบัติธรรมทุกวันพระในฤดูกาลเข้าพรรษา ปี ๖๐ (วิทยาเขตขอนแก่น) สถานที่ วัดหนองแวง พระอารามหลวง ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

๑๐. โครงการ สืบสานภูมิปัญญาปลูกพืชสมุนไพรชาวบ้าน (วิทยาเขตขอนแก่น) สถานที่ วัดป่าสุนทรวนาราม ตำบลศิลา อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

๑๑. โครงการปรับปรุงภูมิทัศน์วัดศรีสุก่น่าอยู่สู่ชุมชน ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๐ (วิทยาเขตขอนแก่น) สถานที่ วัดศรีสุก ตำบลดอนช้าง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

๑๒. โครงการมัคนายกน้อย (วิทยาเขตขอนแก่น) สถานที่ โรงเรียนหนองชาดพิทยาคม ตำบลบ้านเหล่า อำเภอบ้านฝาง จังหวัดขอนแก่น

๑๓. โครงการปฏิบัติธรรม รักษาศีล เจริญจิตภาวนา บวชศีลจาริณี อบรมปฏิบัติธรรม (วิทยาเขตขอนแก่น) สถานที่ วัดธาตุ พระอารามหลวง ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

๑๔. โครงการพัฒนาศักยภาพคณะสงฆ์ตำบลเขวไร่ เขต ๒ (วิทยาเขตขอนแก่น) สถานที่ วัดแสงศรีสิงห์มีพร ตำบลเขวไร่ อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

๑๕. อนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมสู่ชุมชน (วิทยาเขตขอนแก่น) สถานที่ วัดป่าเทพนิมิต ตำบลทราบลุม อำเภอโนนพอง จังหวัดขอนแก่น

๑๖. โครงการสืบสานวัฒนธรรมทอดเทียนพรรษาพัฒนาชุมชน (วิทยาเขตขอนแก่น) สถานที่ วัดป่าหนองกุง ตำบลดอนหัน อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

๑๗. โครงการเผยแผ่หลักธรรม นำอาชีพสู่ชุมชน (วิทยาลัยสงฆ์ศรีสะเกษ) สถานที่ วัดบ้านตาแต่น ตำบลบึงมะลู อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ

๑๘. โครงการจัดตั้งโรงเรียนผู้สูงอายุเพื่อสุขภาพที่ดี วัดสันติวิเวก อำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์ (วิทยาเขตสุรินทร์) สถานที่ วัดสันติวิเวก อำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์

๑๙. โครงการพัฒนาระบบการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมในชุมชนบ้านบวโกโป่ง ตำบลน้ำซำ อำเภอสูงเม่น จังหวัดแพร่ โดย : พระนิสิตปฏิบัติศาสนกิจ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่ สถานที่ ชุมชนบ้านบวโกโป่ง ตำบลน้ำซำ อำเภอสูงเม่น จังหวัดแพร่

๒๐. โครงการพัฒนาศักยภาพเยาวชนในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม บ้านม่วงคำ จังหวัดแพร่ โดย พระนิสิตปฏิบัติศาสนกิจ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่

๒๑. โครงการวิถีพุทธอนุรักษ์ป่าต้นน้ำบ้านแม่ส้าน ชุมชนชาวเขาเผ่าปากกะยอ บ้านแม่ส้าน หมู่ ๖ ตำบลบ้านดง อำเภอแม่เมะ จังหวัดลำปาง” โดย พระนิสิตปฏิบัติศาสนกิจ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ลำปาง

๒๒. โครงการการจัดการขยะอย่างยั่งยืนโดย ชุมชนบ้านเหล่าสะอาด โดย พระนิสิตปฏิบัติศาสนกิจ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ลำปาง สถานที่ บ้านเหล่า ตำบลล่อมแรด อำเภอลำปาง จังหวัดลำปาง

๒๓. โครงการส่งเสริมสุขภาพพระภิกษุ สามเณร ในเขตพื้นที่ตำบลดงมหาวันอำเภอเวียงเชียงรุ้ง จังหวัดเชียงราย โดย พระนิสิตปฏิบัติศาสนกิจ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย สถานที่ ตำบลดงมหาวัน อำเภอเวียงเชียงรุ้ง จังหวัดเชียงราย

๒๔. โครงการการเสริมสร้างสุขภาพทางกาย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ จังหวัดลำพูน โดย พระนิสิตปฏิบัติศาสนกิจ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน สถานที่ โรงเรียนสันป่าหม้อ อำเภอมือ จังหวัดลำพูน

๒๕. โครงการชุมชนสุขภาวะ บ้านป่าแป๋ ตำบลป่าพลู อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน โดย พระนิสิตปฏิบัติศาสนกิจ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน สถานที่ บ้านป่าแป๋ ตำบลป่าพลู อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน

๒๖. โครงการปลูกป่าด้วยต้นไม้ และไม้มงคล โดย พระนิสิตปฏิบัติศาสนกิจ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย สถานที่ ป่าต้นน้ำแม่เปะ หมู่บ้านขุนเปะ ตำบลบ้านเปะ อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่

๒๗. โครงการวัดสะอาดด้วยมือเรา โดย พระนิสิตปฏิบัติศาสนกิจ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่ สถานที่ วัดศรีโสดา (พระอารามหลวง) โรงเรียนสมเด็จพระพุทธชินวงศ์ ตำบลสุเทพ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

๒๘. โครงการรัฐศาสตร์อาสาพัฒนาโรงเรียน ด้วยค่ายสุขภาวะและค่ายคุณธรรมโรงเรียนบ้านห้วยมิตรภาพที่ ๑๑๐ สาขาแม่เงา จังหวัดลำปาง โดย พระนิสิตปฏิบัติศาสนกิจ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา สถานที่ โรงเรียนบ้านห้วยมิตรภาพที่ ๑๑๐ สาขาแม่เงา จังหวัดลำปาง

๒๙. โครงการการพัฒนารูปแบบการลดพุง ลดโรค ปรับสมดุลเพื่อสุขภาพพระสงฆ์และสามเณร วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย ตำบลเวียง อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย โดย พระนิสิตปฏิบัติศาสนกิจ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย สถานที่ ชุมชนดอยทอง ตำบลเวียง อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย

๓๐. โครงการ “ศีล ทาน ภาวนา เพื่อการพัฒนาจิตใจที่ยั่งยืนและเพิ่มพื้นที่ปลอดภัย” โดยพระนิสิตปฏิบัติศาสนกิจ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่ สถานที่ บ้านแอเอะ หมู่ที่ ๑ ตำบลแจ่มหลวง อำเภอกัลยาณิวัฒนา จังหวัดเชียงใหม่

นอกจากนี้ยังมีอีก ๑๔ โครงการที่อยู่ระหว่างการดำเนินการ อย่างไรก็ตามในการติดตามและประเมินผลโครงการมหาวิทยาลัยได้กำหนดให้มีการจัดสัมมนานิสิตปฏิบัติศาสนกิจ รุ่นที่ ๖๓ เป็นรายภาค โดยได้มีการประชุมหารือและเตรียมการในรูปของคณะกรรมการฯและการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อทำความเข้าใจร่วมกันระหว่างผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค เพื่อร่วมดำเนินการจัดสัมมนานิสิตปฏิบัติศาสนกิจเป็นรายภาค โดยรูปแบบการสัมมนานิสิตปฏิบัติศาสนกิจในแต่ละภาคได้กำหนดให้มีกิจกรรมการฟังบรรยายพิเศษ ๓ หัวข้อ

๑) หัวข้อ เรื่อง “การปฏิบัติศาสนกิจกับการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา”

๒) การสำเร็จการศึกษาและการขอหนังสือรับรองผลการศึกษาตามนโยบายของมหาวิทยาลัย”

๓) หัวข้อ เรื่อง “Mindset บัณฑิต มจร ปลั่งทำงานและจิตวิญญาณเพื่อพระพุทธศาสนาและสังคม” นอกจากนั้น ได้กำหนดให้มีการนำเสนอโครงการปฏิบัติศาสนกิจต้นแบบของนิสิตผู้แทนในแต่ละภาค และการประชุมกลุ่มย่อย ๖ กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ ๑ เรื่อง พุทธศาสตรบัณฑิตกับงานด้านปกครอง

กลุ่มที่ ๒ เรื่อง พุทธศาสตรบัณฑิตกับงานด้านศาสนศึกษา

กลุ่มที่ ๓ เรื่อง พุทธศาสตรบัณฑิตกับงานด้านศึกษาสงเคราะห์

กลุ่มที่ ๔ เรื่อง พุทธศาสตรบัณฑิตกับงานด้านการเผยแผ่

กลุ่มที่ ๕ เรื่อง พุทธศาสตรบัณฑิตกับงานด้านสาธารณูปการ และ

กลุ่มที่ ๖ เรื่อง พุทธศาสตรบัณฑิตกับงานด้านสาธารณสงเคราะห์

ในแต่ละกลุ่มมีคณาจารย์ และเจ้าหน้าที่ ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ร่วมเป็นวิทยากร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อระดมความคิดเห็นใน ๒ ประเด็นสำคัญ ดังนี้

๑) สิ่งที่ท่านอยากพัฒนาสำหรับการปฏิบัติศาสนกิจของนิสิตในอนาคต ใน ๕ ประเด็นสำคัญ คือ การสนับสนุนงานตามแผนการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา (๖+๑) การสนับสนุนเครือข่าย/การพัฒนาศักยภาพนิสิตปฏิบัติศาสนกิจ การสนับสนุนเชิงวิชาการ/งานวิจัย การสนับสนุนเชิงขยายผล และความยั่งยืน

๒) สิ่งที่ท่านอยากให้ปรับปรุง แก้ไข จากการปฏิบัติศาสนกิจที่ผ่านมา

ในปีการศึกษา ๒๕๖๑ มติที่ประชุมคณะกรรมการปฏิบัติศาสนกิจ ในคราวประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๑ กำหนดให้การปฏิบัติศาสนกิจของนิสิต ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๑ รุ่นที่ ๖๔ ปฏิบัติศาสนกิจในรูปแบบของโครงการปฏิบัติศาสนกิจ ที่กำหนดวัตถุประสงค์ วิธีการดำเนินงานและการรายงานที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรมตามแบบฟอร์มที่มหาวิทยาลัยกำหนด โดยเน้นปฏิบัติศาสนกิจเพื่อสนองงานในกิจการคณะสงฆ์ตามแผนยุทธศาสตร์การปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา

๒๕๖๐-๒๕๖๔ พันธกิจหรือภาระงานของคณะสงฆ์ ๖ ด้าน คือ (๑) ด้านการปกครอง (๒) ด้านศาสนศึกษา (๓) ด้านเผยแผ่ (๔) ด้านสาธารณูปการ (๕) ด้านศึกษาสงเคราะห์ (๖) ด้านสาธารณสงเคราะห์

โดยกำหนดให้มีการปฐมนิเทศนิสิตปฏิบัติศาสนกิจ ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๑ รุ่นที่ ๖๔ ตามข้อ ๑๖ แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการปฏิบัติศาสนกิจ พุทธศักราช ๒๕๔๖ กำหนดให้จัดปฐมนิเทศนิสิตปฏิบัติศาสนกิจเป็นรายภาค ประกอบด้วย (๑) ภาคตะวันออก เชียงเหนือ (๒) ภาคกลาง (๓) ภาคเหนือ และ (๔) ภาคใต้ โดยความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของวิทยาเขต วิทยาลัย ห้องเรียน และหน่วยวิทยบริการ และให้นำระบบปฏิบัติศาสนกิจออนไลน์ (www.stud.mcu.ac.th/sas) มาใช้สนับสนุนเกี่ยวกับงานปฏิบัติศาสนกิจของนิสิตปฏิบัติศาสนกิจ ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๑ รุ่นที่ ๖๔ เป็นต้นไป เพื่อใช้ในการลงทะเบียน ยื่นคำร้อง ส่งรายงาน รวมถึงสารสนเทศต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการปฏิบัติศาสนกิจ

การขับเคลื่อนนโยบายการปฏิบัติศาสนกิจสู่การปฏิบัติ

ในปีการศึกษา ๒๕๖๒ มติที่ประชุมคณะกรรมการปฏิบัติศาสนกิจ ในคราวประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดให้การปฏิบัติศาสนกิจของนิสิต ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๒ รุ่นที่ ๖๕ ปฏิบัติศาสนกิจในรูปแบบของโครงการปฏิบัติศาสนกิจ ที่กำหนดวัตถุประสงค์ วิธีการดำเนินงานและการรายงานที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรมตามแบบฟอร์มที่มหาวิทยาลัยกำหนด โดยเน้นปฏิบัติศาสนกิจเพื่อสนองงานในกิจการคณะสงฆ์ตามแผนยุทธศาสตร์การปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา ๒๕๖๐-๒๕๖๔ พันธกิจหรือภาระงานของคณะสงฆ์ ๖ ด้าน คือ (๑) ด้านการปกครอง (๒) ด้านศาสนศึกษา (๓) ด้านศึกษาสงเคราะห์ (๔) ด้านเผยแผ่ (๕) ด้านสาธารณูปการ และ (๖) ด้านสาธารณสงเคราะห์ และมีการพัฒนาและปรับปรุงระบบปฏิบัติศาสนกิจออนไลน์ (www.stud.mcu.ac.th/sas) มาใช้สนับสนุนเกี่ยวกับงานปฏิบัติศาสนกิจของนิสิตปฏิบัติศาสนกิจ ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๒ รุ่นที่ ๖๕ เพื่อใช้ในการลงทะเบียน ยื่นคำร้อง ส่งรายงาน รวมถึงสารสนเทศต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการปฏิบัติศาสนกิจ

อย่างไรก็ตาม ในปีการศึกษา ๒๕๖๒ นิสิตปฏิบัติศาสนกิจ รุ่นที่ ๖๕ แม้จะมีการพัฒนาระบบกลไกการปฏิบัติศาสนกิจ และโครงการฯ โดยการสนับสนุนของคณะทำงานภายใต้ทุนสนับสนุนสำนักสนับสนุนสุขภาวะองค์กร สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส.) จะสามารถเป็นส่วนหนึ่งในการช่วยพัฒนาพระนิสิตและยกระดับการปฏิบัติศาสนกิจของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยตามที่กล่าวมาข้างต้นกลับพบว่า การปฏิบัติศาสนกิจของพระนิสิตยังขาดกลไกในระดับพื้นที่ที่ทำหน้าที่ในการหนุนเสริม พัฒนา และติดตาม อีกทั้งยังคงขาดกระบวนการมีส่วนร่วมในรูปแบบของเครือข่ายความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอก ดังนั้น โครงการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์พระนิสิตปฏิบัติศาสนกิจสู่การสร้างสังคมสุขภาวะ จึงได้มุ่งหวังที่จะเข้ามาเติมเต็มในสองประเด็นที่กล่าวมา เพื่อให้การ

ปฏิบัติศาสนกิจของพระนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย สามารถตอบสนองกับความต้องการของคณะสงฆ์และสังคมได้อย่างเหมาะสมและยั่งยืนสืบไป โดยมีเป้าหมายหลักของโครงการคือ “การส่งเสริมและพัฒนาให้พระนิสิตเป็น “ศาสนทายาท” ผู้ทำหน้าที่เผยแผ่พระพุทธศาสนา ควบคู่กับบทบาทการเป็น “พระสงฆ์นักส่งเสริมสุขภาพ” ผู้ทำหน้าที่ในการยกระดับสุขภาวะให้กับชุมชน”

ผลการดำเนินการในปีการศึกษา ๒๕๖๒ ภายใต้การสนับสนุนของโครงการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์พระนิสิตปฏิบัติศาสนกิจสู่การสร้างสังคมสุขภาวะ มีกระบวนการขับเคลื่อนโครงการใน ๔ ระยะ^๔ คือ

ระยะแรก เป็นขั้นตอนการวางแผนและระดมความคิดเห็นร่วมกับผู้บริหารของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (ส่วนกลาง) เพื่อกำหนดร่างยุทธศาสตร์การปฏิบัติศาสนกิจ รวมทั้งโครงสร้างและหน้าที่ของคณะอนุกรรมการปฏิบัติศาสนกิจในระดับพื้นที่ ก่อนที่จะผลักดันจนนำไปสู่การประกาศคำสั่งในระดับมหาวิทยาลัย เรื่อง “การแต่งตั้งคณะอนุกรรมการปฏิบัติศาสนกิจ ประจำส่วนงาน

ระยะที่สอง เป็นขั้นตอนการลงพื้นที่เพื่อชี้แจงกับผู้บริหาร อาจารย์ และผู้ที่เกี่ยวข้องในระดับพื้นที่ ร่วมพัฒนายุทธศาสตร์การปฏิบัติศาสนกิจและการจัดตั้งให้เกิดเป็นคณะอนุกรรมการปฏิบัติศาสนกิจใน ๒๙ พื้นที่

ระยะที่สาม เป็นขั้นตอนการสนับสนุนคณะอนุกรรมการปฏิบัติศาสนกิจในระดับพื้นที่ เพื่อให้เกิดกระบวนการพัฒนาศักยภาพพระนิสิตผ่านการจัดอบรมเสริมสร้างองค์ความรู้และทักษะการทำงาน การลงพื้นที่ติดตามโครงการปฏิบัติศาสนกิจในรูปแบบของตลาดนิทรรศการความรู้เพื่อนำไปสู่โครงการปฏิบัติศาสนกิจที่มีความดีเลิศในระดับพื้นที่

ระยะที่สี่ เป็นขั้นตอนของการสร้างเครือข่ายความร่วมมือเพื่อให้เกิดความยั่งยืนและสามารถขยายผลต่อองค์ความรู้ไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือการนำไปสู่ความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยกับมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

จากการดำเนินโครงการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์พระนิสิตปฏิบัติศาสนกิจสู่การสร้างสังคมสุขภาวะได้นำไปสู่การพัฒนาจนเกิดเป็นยุทธศาสตร์การปฏิบัติศาสนกิจและคณะอนุกรรมการปฏิบัติศาสนกิจในระดับพื้นที่ เกิดโครงการปฏิบัติศาสนกิจที่มีความเป็นเลิศในระดับพื้นที่และระดับภูมิภาค อีกทั้งยังสามารถขยายผลที่นำไปสู่ความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยกับมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย โดยสามารถนำเสนอรายละเอียดดังนี้

^๔ บทสรุปการดำเนินงานโครงการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์พระนิสิตปฏิบัติศาสนกิจสู่การสร้างสังคมสุขภาวะ กองกิจการนิสิต สำนักงานอธิการบดี สนับสนุนโดย สำนักสนับสนุนสุขภาวะองค์กร สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.), (๒๕๖๓).

๑. เกิดแผนยุทธศาสตร์และกลไกในรูปแบบของคณะอนุกรรมการปฏิบัติศาสนกิจที่สอดคล้องกับการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนาและการสร้างสังคมสุขภาวะ จำนวน ๒๙ พื้นที่ สามารถทำหน้าที่ในการพัฒนาศักยภาพพระนิสิตได้จำนวนทั้งสิ้น ๑,๘๐๐ รูป มีการลงพื้นที่ติดตาม หนุนเสริม และให้กำลังใจพระนิสิตปฏิบัติศาสนกิจ เพื่อให้โครงการปฏิบัติศาสนกิจมีประสิทธิภาพตรงกับความต้องการของชุมชนและสอดคล้องกับสภาพบริบททางสังคม อีกทั้งยังมีการประเมินผลเพื่อสรุปบทเรียนและถอดบทเรียนความรู้จากพระนิสิตผ่านการจัดทำเวทีสัมมนาในรูปแบบของนิทรรศการตลอดความรู้ในระดับพื้นที่ รวมถึงในระดับภูมิภาคจำนวน ๔ ครั้ง

๒. เกิดโครงการปฏิบัติศาสนกิจต้นแบบและโครงการปฏิบัติศาสนกิจที่มีความเป็นเลิศ โดยคัดเลือกจากคณะอนุกรรมการปฏิบัติศาสนกิจในระดับพื้นที่ที่ผ่านการประกวดในระดับวิทยาเขต/วิทยาลัย/โครงการขยายห้องเรียน เกิดเป็นโครงการปฏิบัติศาสนกิจต้นแบบ จำนวน ๒๙ โครงการ หลังจากนั้นโครงการต้นแบบทั้ง ๒๙ โครงการจะต้องเข้าร่วมการประกวดในระดับภูมิภาคเพื่อคัดเลือกโครงการปฏิบัติศาสนกิจที่มีความเป็นเลิศ โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอกเป็นกรรมการในการพิจารณาผ่านประเด็นเรื่องของความสอดคล้องกับกิจการพระพุทธศาสนาและเป้าหมายของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ทั้งนี้หลังจากการพิจารณาเป็นที่เรียบร้อยแล้วมีโครงการจำนวนทั้งสิ้น ๑๘ โครงการที่เป็นโครงการปฏิบัติศาสนกิจที่มีความเป็นเลิศ

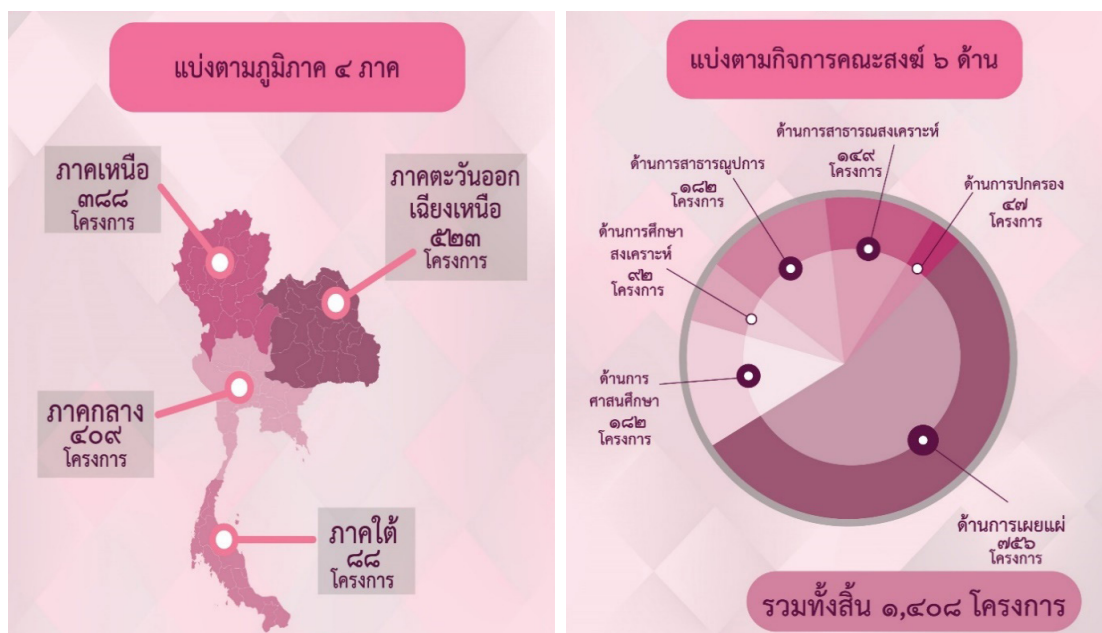
๓. เกิดเครือข่ายการทำงานบูรณาการการปฏิบัติศาสนกิจกับการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา ซึ่งประกอบด้วย คณะสงฆ์ในพื้นที่ พระนิสิตปฏิบัติศาสนกิจ ผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย องค์รปกครองท้องถิ่น สาธารณสุขอำเภอและจังหวัด เครือข่ายพระคิลานุปัฏฐาก (พระอศว.) สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) นักสานพลังขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพแบบมีส่วนร่วมและการพัฒนาสังคมสุขภาวะ (นสน.) และสามารถนำไปสู่การสร้างร่วมมือเกี่ยวกับการปฏิบัติศาสนกิจสู่การสร้างสังคมสุขภาวะระหว่างมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยร่วมกับมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

โครงการปฏิบัติศาสนกิจต้นแบบ^๔

ตามที่โครงการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์พระนิสิตปฏิบัติศาสนกิจสู่การสร้างสังคมสุขภาวะได้มีส่วนร่วมในการสนับสนุนองค์ความรู้และงบประมาณ ในการขับเคลื่อนการปฏิบัติศาสนกิจของพระนิสิต

^๔ พระมหาประยูร โชติวโร และคณะ. (๒๕๖๓), “การถอดบทเรียนโครงการปฏิบัติศาสนกิจต้นแบบโครงการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์พระนิสิตปฏิบัติศาสนกิจสู่การสร้างสังคมสุขภาวะ”, กองกิจการนิสิต สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, สนับสนุนโดยสำนักงานสนับสนุนสุขภาพองค์กรสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.).

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในการจัดทำโครงการปฏิบัติศาสนกิจแบ่งตามงานกิจการคณะสงฆ์ทั้ง ๖ ด้าน โครงการปฏิบัติศาสนกิจที่มีพระนิสิตทำมากที่สุด คือ ด้านการเผยแผ่มีทั้งสิ้นจำนวน ๗๕๖ โครงการ รองลงมาคือ ด้านการสาธารณูปการและด้านศาสนศึกษา มีทั้งสิ้น จำนวน ๑๘๒ โครงการ ด้านสาธารณสงเคราะห์ จำนวน ๑๔๙ โครงการ ด้านการศึกษาสงเคราะห์ จำนวน ๙๒ โครงการ และด้านการปกครอง จำนวน ๔๗ โครงการตามลำดับ และมีโครงการที่แบ่งตามภูมิภาค ดังนี้ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีโครงการปฏิบัติศาสนกิจ จำนวน ๕๒๓ โครงการ ภาคกลาง จำนวน ๔๐๙ โครงการ ภาคเหนือ จำนวน ๓๘๘ โครงการ และภาคใต้มี จำนวน ๘๘ โครงการ โดยจำนวนรวมโครงการพระนิสิตปฏิบัติศาสนกิจทั้งสิ้น ๑,๔๐๘ โครงการ มีรายละเอียดดังแผนภาพ

โครงการปฏิบัติศาสนกิจต้นแบบที่สอดคล้องกับงานปฎิรูปกิจการพระพุทธศาสนา โครงการปฏิบัติศาสนกิจต้นแบบด้านการปกครอง

โครงการส่งเสริมการบริหารจัดการระบบสารสนเทศ สำนักงานเจ้าคณะภาค ๑๖

พระนิสิตปฏิบัติศาสนกิจ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์สุราษฎร์ธานี

พื้นที่และกลุ่มเป้าหมาย

สำนักงานเจ้าคณะภาค ๑๖

ที่มาและความสำคัญ

โครงการส่งเสริมการบริหารจัดการระบบสารสนเทศ สำนักงานเจ้าคณะภาค ๑๖ มีความสอดคล้องกับโครงการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนาในด้านการปกครอง ซึ่งทางโครงการได้ตระหนักถึงปัญหาการจัดการข้อมูลของสำนักงานเจ้าคณะภาค ๑๖ เพราะมีเอกสารจำนวนมาก และไม่มีการรวบรวมเป็นหมวดหมู่ไว้ ดังนั้น จึงได้จัดทำโครงการนี้ขึ้น เพื่อต้องการแก้ไขปัญหาการจัดการข้อมูล โดยอาศัยระบบสารสนเทศในการจัดทำฐานข้อมูลทางการปกครองคณะสงฆ์ เพื่อสนับสนุนการดำเนินการของสำนักงานเจ้าคณะภาค ๑๖

วัตถุประสงค์โครงการ

เพื่อนำระบบสารสนเทศเข้ามาส่งเสริม การบริหารจัดการระบบของเอกสาร และจัดทำฐานข้อมูลของการปกครองคณะสงฆ์ รวมถึงการสนับสนุนการดำเนินการกิจต่าง ๆ ของสำนักงานเจ้าคณะภาค ๑๖

กระบวนการทำงาน

การทำงานในโครงการนี้เริ่มต้นจากการเสนอโครงการต่อทางมหาวิทยาลัย เพื่อทำการขออนุมัติในการจัดทำโครงการ หลังจากนั้นจึงประสานกับสำนักงานเจ้าคณะภาค ๑๖ เพื่อขออนุญาตในการเข้าไปทำโครงการ โดยเริ่มดำเนินการจากการเข้าไปจัดทำฐานข้อมูลเอกสาร รวมถึงการจัดหมวดหมู่ของเอกสารในระบบสารสนเทศ เพื่ออำนวยความสะดวกต่อการทำงานของสำนักงานเจ้าคณะภาค ๑๖

ผลการดำเนินงาน

ผลการดำเนิน โครงการส่งเสริมการบริหารจัดการระบบสารสนเทศ สำนักงานเจ้าคณะภาค ๑๖ พบว่าการจัดระบบสารสนเทศ ทำให้การจัดการเอกสารและข้อมูลมีระเบียบมากขึ้น ค้นหาง่ายขึ้น นอกจากนั้นเมื่อเจ้าหน้าที่ในสำนักงานเจ้าคณะภาค ๑๖ สามารถดึงข้อมูลจากการจัดระบบสารสนเทศ ซึ่งทำให้การดำเนินงานในสำนักงานเจ้าคณะภาค ๑๖ เป็นไปด้วยดี

ภาคีเครือข่าย

ในการดำเนินโครงการโครงการส่งเสริมการบริหารจัดการระบบสารสนเทศ สำนักงานเจ้าคณะภาค ๑๖ มีเครือข่ายในการปฏิบัติศาสนกิจ คือ สำนักงานเจ้าคณะภาค ๑๖ และเจ้าหน้าที่ในสำนักงานเจ้าคณะภาค ๑๖

บรรยากาศการดำเนินโครงการปฏิบัติศาสนกิจ

โครงการปฏิบัติศาสนกิจต้นแบบด้านการเผยแผ่

โครงการธรรมบันเทิง

พระนิสิตปฏิบัติศาสนกิจ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ชัยภูมิ

พื้นที่และกลุ่มเป้าหมาย ประชาชนจำนวน ๑๓ หมู่บ้าน ๗๕๐ รูป/คน ในตำบลธาตุทอง อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ

ที่มาและความสำคัญ โครงการเผยแผ่หลักธรรมและการพัฒนาสติปัญญาให้กับประชาชนในตำบลธาตุทอง อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ โดยมีความสอดคล้องกับโครงการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนาในด้านการเผยแผ่ ที่ไม่เน้นหนักไปในเนื้อหาสาระทางหลักธรรมมากนัก หากแต่เป็นการนำเสนอหลักธรรมในรูปแบบที่ไม่เคร่งครัด เพื่อความผ่อนคลายและความสบายใจ

วัตถุประสงค์โครงการ เพื่อเผยแผ่ สร้างความเข้าใจให้พุทธศาสนิกชนในเขตตำบลธาตุทอง อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ รวมถึงสร้างความผ่อนคลายกับธรรมะ

กระบวนการทำงาน โครงการนี้เป็นโครงการที่นำเสนอหลักธรรมที่ไม่เคร่งครัด ทำร่วมกับกลุ่มเป้าหมาย ๓ กลุ่มด้วยกัน ได้แก่ พุทธศาสนิกชนทั่วไป พระสงฆ์ และเยาวชน เนื้อหาสาระการเผยแผ่หลักธรรมจะแตกต่างกันไปตามกลุ่มเป้าหมายดังกล่าว อาทิ การปฏิเสธต่อสิ่งเสพติดต่าง ๆ การแนะนำพระสงฆ์สู่การเป็นพระนักเทศน์ และหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาทั่วไปที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ เป็นต้น

ผลการดำเนินงาน พบว่า เป็นที่น่าพอใจในทุกกิจกรรม พุทธศาสนิกชนมีความตื่นตัวให้ความสนใจ เข้าร่วมกิจกรรมเป็นจำนวนมากเกินความคาดหมาย นิสิตได้มีโอกาสดแสดงธรรมสร้างความคุ้นเคยกับพุทธศาสนิกชนในชุมชนต่าง ๆ และถือว่าเป็นประสบการณ์อันมีค่ายิ่ง เป็นไปตามวัตถุประสงค์ทุกประการ

ภาคีเครือข่าย ในการดำเนินโครงการนี้ มีเครือข่ายในการปฏิบัติศาสนกิจ คือ เทศบาลตำบลธาตุทอง โรงเรียนทุกโรงเรียนในเขตตำบลธาตุทอง วัดในเขตปกครองทุกวัด

บรรยากาศการดำเนินโครงการปฏิบัติศาสนกิจ

โครงการชุมชนบวร

พระนิสิตปฏิบัติศาสนกิจ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตสุรินทร์

พื้นที่และกลุ่มเป้าหมาย ประชาชน ข้าราชการ และนักเรียนวัดชัยประโคน ตำบลสลักได อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์

ที่มาและความสำคัญ โครงการนี้ขับเคลื่อนกิจกรรมร่วมกันระหว่างบ้าน วัด และโรงเรียน มีความสอดคล้องกับโครงการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนาในด้านการเผยแผ่ เน้นความสำคัญในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างพุทธศาสนิกชนกับพระสงฆ์ให้มากขึ้น ผ่านการแสดงผลกรรมเทศนาในวัดและในโรงเรียนเกี่ยวกับหลักคุณธรรมและหลักศีลธรรม อาทิ หลักฆราวาสธรรม ๔ หลักสังคหวัตถุ ๔

วัตถุประสงค์โครงการ เพื่อจัดกิจกรรมพัฒนาจิตใจศาสนิกชนในเขตวัดชัยประโคน ตำบลสลักได อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์

กระบวนการทำงาน โดยโครงการนี้เริ่มต้นจากการส่งเสริมให้ผู้ปกครองและเด็กนักเรียนเข้าวัดมาทำกิจกรรมร่วมกันในวันพระและวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา อีกทั้งยังมีการติดต่อประสานงานกับทางผู้นำชุมชนเพื่อขอความร่วมมือในการเข้าร่วมโครงการอีกด้วย

ผลการดำเนินงาน พบว่า ประชาชน ข้าราชการ และนักเรียนในชุมชนบ้านขามมีความต้องการเข้าร่วมโครงการ เข้าวัดทำความดีทุกวันพระเพื่อดำรงพระพุทธศาสนาและสร้างความสัมพันธ์ให้กับวัดและชุมชน

ภาคีเครือข่าย ในการดำเนินโครงการ มีเครือข่ายในการปฏิบัติศาสนกิจ คือ ประชาชน ข้าราชการ และนักเรียนวัดชัยประโคน ตำบลสลักได อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์

บรรยากาศการดำเนินโครงการปฏิบัติศาสนกิจ

โครงการเผยแผ่ธรรมะ ๔ แผ่นดิน

พระนิสิตปฏิบัติศาสนกิจ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

พื้นที่และกลุ่มเป้าหมาย วัดพุทธาราม เขตบริหารพิเศษฮ่องกงแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน วัดไทยหน้มโฮ ประเทศอินโดนีเซีย เจดีย์พุทธคยา เมืองคยา ประเทศอินเดีย วัดเจดีย์ภูมิ (พระธาตุขามแก่น) ประเทศไทย กลุ่มเป้าหมายคือ ประชาชนทั่วไปทั้งชาวไทยชาวต่างชาติ ๕๐ รูป/คนขึ้นไป

ที่มาและความสำคัญ โครงการเผยแผ่หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาให้กับประชาชนโดยทั่วไป ที่มีได้จำกัดเฉพาะพุทธศาสนิกชน แต่ยังขยายขอบเขตไปยังผู้นับถือศาสนาอื่น ๆ ดำเนินการในพื้นที่ ๔ ประเทศ คือ ฮ่องกง อินโดนีเซีย อินเดีย และไทย ผ่านการแปลหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเป็นภาษาอังกฤษ เพื่อเผยแผ่ไปยังกลุ่มบุคคลต่าง ๆ ทำให้พุทธศาสนามีความเป็นนานาชาติมากขึ้น

วัตถุประสงค์โครงการ เพื่อดำเนินกิจการพระพุทธศาสนา ดำรงรักษาวัฒนธรรม บ้าน วัด โรงเรียน เผยแผ่ธรรมะแก่พุทธบริษัททั่วไป

กระบวนการทำงาน โครงการนี้เริ่มต้นจากการวางแผนและเริ่มเขียนโครงการ โดยเสนอโครงการ ต่อมหาวิทยาลัย เสนอและติดต่อไปยังองค์กรวัดที่อยู่ในต่างประเทศ ดำเนินโครงการ จากนั้นจึงมีการ ประเมินผลและสรุปผล

ผลการดำเนินงาน พบว่า การดำเนินโครงการครั้งนี้เป็นไปได้ด้วยดี ได้รับความร่วมมือจาก ประชาชนทั้งจากชาวไทยและชาวต่างชาติที่ให้ความสนใจในการเผยแผ่หลักธรรมให้เป็นภาษาอังกฤษ ซึ่งทำให้เกิดการเข้าถึงง่ายขึ้นในต่างแดน

ภาคีเครือข่าย ในการดำเนินโครงการ มีเครือข่ายในการปฏิบัติศาสนกิจ คือ วัดพุทธาราม เขตบริหารพิเศษฮ่องกงแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน วัดไทยหน้มโฮ ประเทศอินโดนีเซีย เจดีย์พุทธคยา เมืองคยา ประเทศอินเดีย วัดเจดีย์ภูมิ (พระธาตุขามแก่น) ประเทศไทย

บรรยากาศการดำเนินโครงการปฏิบัติศาสนกิจ

โครงการเข้าวัดวันอาทิตย์ ไกล่ชิดพระศาสนา วัดน้ำผึ้ง ตำบลโพชนไก่ อำเภอบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี พระนิสิตปฏิบัติศาสนกิจมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ส่วนกลาง

พื้นที่และกลุ่มเป้าหมาย วัดน้ำผึ้ง ตำบลโพชนไก่ อำเภอบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี

ที่มาและความสำคัญ โครงการเข้าวัดวันอาทิตย์ ไกล่ชิดพระศาสนา วัดน้ำผึ้ง ตำบลโพชนไก่ อำเภอบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี โดยมีพระชนกชน อธิบุญโญ เป็นผู้จัดทำ มีความสอดคล้องโครงการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนาในด้านการเผยแผ่ และเริ่มจากเห็นถึงจำนวนผู้เข้าวัดมีจำนวนน้อยลง และสภาพของวัดที่ไม่สะอาด จึงได้ริเริ่มสร้างกุศโลบายในการทำโครงการเชิญชวนให้ชาวบ้านเข้ามาทำบุญที่วัดในวันอาทิตย์ และมีกิจกรรมที่ทำให้ชาวบ้านได้ทำความดี ซึ่งเป็นสิ่งที่สร้างประโยชน์ให้กับพระพุทธศาสนา ส่งเสริมให้ประชาชนนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาเป็นหลักธรรมในการดำเนินชีวิต โดยมีวัดเป็นศูนย์กลางในการจัดงานต่าง ๆ ทั้งทางสังคม ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี จึงถือได้ว่าวัดเป็นศูนย์รวมจิตใจของพุทธศาสนิกชน และมีอิทธิพลของคนไทย โดยทำหน้าที่กล่อมเกล่าจิตใจของคนในสังคม ทั้งในด้านอุปนิสัย สังคม ประเพณี และวัฒนธรรม การเข้าวัดจึงถือเป็นประเพณีของคนไทยที่ปฏิบัติสืบเนื่องกันมาตั้งแต่โบราณ ดังนั้นจึงมีการจัดโครงการเข้าวัดวันอาทิตย์ ไกล่ชิดพระศาสนา เพื่อปรับปรุงรูปแบบการเผยแผ่พุทธธรรมเชิงรุกให้เหมาะสมกับยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลง และทำให้ประชาชนเข้าวัดเพิ่มมากขึ้น

วัตถุประสงค์โครงการ โครงการเข้าวัดวันอาทิตย์ ไกล่ชิดพระศาสนา วัดน้ำผึ้ง ตำบลโพชนไก่ อำเภอบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อปลูกฝังศีลธรรม วัฒนธรรมให้แก่ประชาชน โดยให้ประชาชนดำเนินชีวิตตามหลักของพระพุทธศาสนา รวมถึงส่งเสริมให้ประชาชนจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ เพื่อความมั่นคงและความก้าวหน้าของพระพุทธศาสนา

กระบวนการทำงาน โครงการเข้าวัดวันอาทิตย์ ไกล่ชิดพระศาสนา วัดน้ำผึ้ง ตำบลโพชนไก่ อำเภอบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี เริ่มต้นโครงการมีการประชุมและชี้แจง อีกทั้งยังให้คณะกรรมการวัดชาวบ้าน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ที่อาศัยอยู่ในละแวกวัดทั้ง ๒ หมู่บ้านเข้ามามีส่วนร่วมในการคิดกิจกรรม หลังจากนั้นจึงขอความร่วมมือในการเชิญชวนญาติโยมเข้ามาร่วมทำกิจกรรม โดยพระชนกชน ได้ใช้ความรู้ ประสบการณ์ของตน และคู่มือแนะนำของมหาวิทยาลัยในการทำโครงการนี้ขึ้น การจัดกิจกรรมจึงเริ่มต้นจากชุมชนอย่างแท้จริง โดยเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน เช่น การทำจิตอาสาในพื้นที่วัดหรือในชุมชน โดยมีกลุ่มเป้าหมายของโครงการ คือ คนในทุกกลุ่มวัย

ผลการดำเนินงาน พบว่า โครงการเข้าวัดวันอาทิตย์ ไกล่ชิดพระศาสนา วัดน้ำผึ้ง ตำบลโพชนไก่ อำเภอบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี เป็นการส่งเสริมเชิญชวนให้ประชาชนเข้าวัด เพื่อให้ได้พบพระภิกษุสงฆ์ ได้รับฟังคำสอน ได้ประพฤติทาน ศีล ภาวนา ประชาชนมีศีลธรรม ซึ่งได้รับการตอบรับเป็นอย่างดีแล้ว

ดำเนินการตามขั้นตอนโดยเน้นการมีส่วนร่วม และปรับเปลี่ยนกิจกรรมไปตามเหมาะสม โดยดูจากจำนวน เพศ วัย อายุ ของผู้ที่เข้าร่วมโครงการ โครงการนี้จึงทำให้เห็นถึงน้ำใจของพระสงฆ์ และญาติโยมของวัดที่จัดโครงการที่มาช่วยกันทำงานพัฒนาวัดในด้านต่าง ๆ

ภาคีเครือข่าย ในการดำเนินโครงการเข้าวัดวันอาทิตย์ ไกล่ชิดพระศาสนา วัดน้ำผึ้ง ตำบลโพชนไก่ อำเภอบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี มีเครือข่ายในการปฏิบัติศาสนกิจ คือ หน่วยงานราชการ เช่น นายอำเภอ ปลัดอำเภอ ผู้ใหญ่บ้าน และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ประชาชนชาววัดน้ำผึ้ง

บรรยากาศการดำเนินโครงการปฏิบัติศาสนกิจ

โครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชน

พระนิสิตปฏิบัติศาสนกิจ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ส่วนกลาง

พื้นที่และกลุ่มเป้าหมาย นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาโรงเรียนวัดเบญจมบพิตร จำนวน ๑๐๐ คน

ที่มาและความสำคัญ โครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชน มีความสอดคล้องโครงการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนาในด้านการเผยแผ่ เป็นโครงการที่ต้องการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของเด็กและเยาวชน เพื่อให้เด็กเยาวชน มีระเบียบวินัย ไม่มีพฤติกรรมที่เบี่ยงเบน ทั้งยังสามารถสร้างภูมิคุ้มกัน ให้สามารถรับมือต่อปัญหาในอนาคตได้ ซึ่งทางโครงการได้เล็งเห็นถึงปัญหาเด็กนักเรียนมีการทะเลาะวิวาท ขาดคุณธรรม จริยธรรม ไม่มีระเบียบวินัย จึงจัดกิจกรรม โดยการทำเป็นแบบอย่างที่ดีให้นักเรียนดู และให้นักเรียนปฏิบัติ โดยเน้นความประพฤติ ให้รู้ถึงสิ่งที่ดีและไม่ควร รวมถึงการรู้หน้าที่ของตนเอง

วัตถุประสงค์โครงการ โครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชน มีวัตถุประสงค์ เพื่อส่งเสริมและพัฒนาเด็กและเยาวชน มีคุณธรรมจริยธรรม สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข

กระบวนการทำงาน โครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชน การจัดกิจกรรมเริ่มต้นจากการเขียนโครงการ เพื่อเสนอต่อกองกิจการนิสิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หลังจากนั้นจึงจัดทำแผนโครงการ ติดต่อประสานงานกับทางโรงเรียนวัดเบญจมบพิตร และจัดกิจกรรม โดยกิจกรรมนั้นเริ่มจากนักเรียนกลุ่มที่มีพฤติกรรมเรียบร้อยก่อน เพื่อให้คนส่วนใหญ่ร่วมกันทำเป็นแบบอย่าง เมื่อคนส่วนใหญ่ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ นักเรียนส่วนน้อยก็จะปฏิบัติตาม นอกจากนั้นยังเข้าไปคุยกับกลุ่มนักเรียนส่วนน้อยว่ามีเหตุผลใดถึงกระทำพฤติกรรมที่ไม่ดีเพื่อทราบถึงปัญหา และสร้างแรงจูงใจในการทำตาม และเมื่อห้องแรกเห็นผลแล้วจึงขยายผลไปยังห้องอื่น ๆ ในระดับชั้น เพื่อพัฒนาตนเองให้เป็นบุคคลที่พึงประสงค์ต่อสังคม หลังจากนั้นจึงสรุป และประเมินผลโครงการ

ผลการดำเนินงาน พบว่า โครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชน พบว่า คุณธรรมจริยธรรมควรปลูกฝังตั้งแต่เด็ก เมื่อเด็กรู้จักใกล้ชิดพระและศาสนา ทำให้มีตัวอย่างที่ดีจากรอบข้างซึ่งส่งผลให้เด็กเติบโตอย่างมีคุณภาพ มีพฤติกรรมที่ดีขึ้น รู้จักสิ่งที่ดีและไม่ควร มีความดีพร้อมทั้งวิชาการและพฤติกรรม และมีหลักในการยึดถือปฏิบัติอย่างยั่งยืน

ภาคีเครือข่าย ในการดำเนินโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชน มีเครือข่ายในการปฏิบัติศาสนกิจ คือ ครูและนักเรียนโรงเรียนวัดเบญจมบพิตร เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร และคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

บรรยากาศการดำเนินโครงการปฏิบัติศาสนกิจ

โครงการนำนักเรียนเข้าวัดทุกวันพฤหัสบดีและสอนธรรมศึกษาในโรงเรียน

พระนิสิตปฏิบัติศาสนกิจ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์พุทธโสธร

พื้นที่และกลุ่มเป้าหมาย โรงเรียนนายกัฒนาร และวัดอุดมธานี ตำบลนครนายก อำเภอเมือง จังหวัดนครนายก

ที่มาและความสำคัญ โครงการนำนักเรียนเข้าวัดทุกวันพฤหัสบดีและสอนธรรมศึกษาในโรงเรียน มีความสอดคล้องโครงการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนาในด้านการเผยแผ่ การจัดทำโครงการนำนักเรียนเข้าวัดทุกวันพระ และสอนธรรมศึกษาในโรงเรียน เพื่อให้ผู้บริหาร คณะครู และนักเรียนได้ร่วมปฏิบัติธรรมเข้าวัด ฟังธรรม ในทุกวันพระ และวันสำคัญทางศาสนา เพื่อทำให้เกิดความสงบร่มเย็นทางจิตใจ เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน และเป็นการทำนุบำรุงพุทธศาสนาให้เจริญงอกงามสืบไป

วัตถุประสงค์โครงการ เพื่อส่งเสริม สนับสนุนให้ความสำคัญของวัดในการเป็นรากฐานในการนำหลักธรรมไปพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมแก่เด็ก เยาวชนและประชาชน การส่งเสริมให้ผู้บริหาร คณะครู และนักเรียนเข้าร่วมการปฏิบัติธรรม รวมถึงประสานความร่วมมือระหว่างบ้าน วัด โรงเรียน ในการส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณธรรมจริยธรรม

กระบวนการทำงาน กิจกรรมในโครงการจะเป็นในลักษณะเชิญชวนให้นักเรียนเข้าวัดในวันพฤหัสบดี ตั้งแต่เวลา ๘.๓๐-๑๑.๓๐ โดยสร้างความร่วมมือระหว่างบ้าน วัด และโรงเรียน เพื่อสร้างกิจกรรมให้กับนักเรียน จำนวนนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมทั้งหมด ๒๘๐ คน ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ จนถึงมัธยมศึกษาปีที่ ๖ โดยรูปแบบกิจกรรม คือ การให้เข้ามาสวดมนต์ไหว้พระ พร้อมทั้งสอนธรรมศึกษา และหลักธรรมให้กับนักเรียน โดยหมุนเวียนในระดับชั้นของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรม ซึ่งในกิจกรรมมีการประสานความร่วมมือกับครู และคณะสงฆ์ในการดูนักเรียน รวมถึงการจัดกิจกรรมจิตอาสา เช่น การทำความสะอาดวัด การกวาดลานวัด เป็นต้น

ผลการดำเนินงาน พบว่า โครงการนี้ได้รับผลตอบรับอย่างดีจากผู้บริหาร คณะครู และนักเรียนร้อยละ ๘๐ ของผู้เข้าร่วมโครงการให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี จากปัญหาที่พบการดำเนินโครงการที่มีนักเรียนอายุน้อยในระดับชั้นอนุบาล ต้องเพิ่มการดูแล และปรับมาตรการในการสอนการอบรมให้แก่ผู้ร่วมโครงการ จากอุปสรรคดังกล่าวทำให้มีการเตรียมหลักสูตรสำหรับวัยของผู้เข้าร่วมอบรมควรแบ่งแยกหลักสูตรสำหรับเยาวชน

ภาคีเครือข่าย ในการดำเนินโครงการนำนักเรียนเข้าวัดทุกวันพฤหัสบดีและสอนธรรมศึกษาในโรงเรียน มีเครือข่ายในการปฏิบัติศาสนกิจ คือ ผู้บริหาร คณะครู และนักเรียนโรงเรียนนายกัฒนาร ตำบลนครนายก อำเภอเมืองนครนายก จังหวัดนครนายก และคณะสงฆ์ วัดอุดมธานี ตำบลบ้านใหญ่ อำเภอเมืองนครนายก จังหวัดนครนายก

บรรยากาศการดำเนินโครงการปฏิบัติศาสนกิจ

โครงการชุมชนคุณธรรมขับเคลื่อนด้วยพลังบวร

พระนิสิตปฏิบัติศาสนกิจ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ราชบุรี

พื้นที่และกลุ่มเป้าหมาย ชุมชนบ้านทุ่งกลาง วัดทุ่งกลาง โรงเรียนวัดทุ่งกลาง หมู่ที่ ๖ ตำบลเขาล้าน อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ที่มาและความสำคัญ โครงการชุมชนคุณธรรมขับเคลื่อนด้วยพลังบวรมีความสอดคล้องโครงการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนาในด้านการเผยแผ่ การนำ “บวร” บ้าน วัด โรงเรียน ซึ่งเป็น ๓ องค์หลักในชุมชนเป็นกลไกการพัฒนา และสร้างชุมชนซึ่งต่างมีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาชุมชนคุณธรรม โดยโรงเรียนมีบทบาทในการสร้างเยาวชนให้เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม ขณะเดียวกันชุมชนก็มีบทบาทและความสำคัญต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนทั้งในแง่ของการเป็นแหล่งเรียนรู้รุดกทางวัฒนธรรม ประเพณี ค่านิยมของสังคม และวัดก็มีบทบาทหน้าที่จะให้การอบรมกล่อมเกลาสมาชิกในสังคม ดังนั้น “บวร” คือ องค์การในพื้นที่ที่มีความสำคัญในการพัฒนาสังคมให้มีความสุขอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์โครงการ เพื่อส่งเสริม สนับสนุนให้ชุมชนได้ยึดถือ และปฏิบัติตามหลักธรรมในทางพระพุทธศาสนา สามารถดำรงชีวิตตามวิถีที่งดงาม รวมถึงการสร้างชุมชนให้มีความเข้มแข็ง ดำรงชีวิตตามแนวหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

กระบวนการทำงาน การดำเนินโครงการนี้เริ่มต้นจากการให้บ้าน วัด และโรงเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม มีการตั้งคณะทำงาน และผู้อำนวยการโรงเรียนให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรม รูปแบบกิจกรรม ทางวัดจะจัดกิจกรรม เช่น การสวดมนต์ในทุกวันเสาร์ โดยเชิญชวนญาติโยมมาเข้าวัด และยังขยายผลไปยังแรงงานต่างด้าวในการเข้าร่วมกิจกรรมอีกด้วย ทางโรงเรียนก็จัดกิจกรรม โดยให้พระสงฆ์เข้าไปสอนธรรมะแก่เด็กนักเรียน ในขณะที่ชุมชนก็จัดกิจกรรมในทางจิตอาสา เช่น ช่วยเหลือซ่อมแซมผู้ยากไร้ ซึ่งเป็นความร่วมมือร่วมใจของชุมชน และพระสงฆ์ ซึ่งในการจัดกิจกรรมแต่ละกิจกรรมจะประสานความร่วมมือให้ทั้ง ๓ ส่วน คือ บ้าน วัด โรงเรียน เข้ามามีส่วนร่วม เพื่อให้เกิดประสานความร่วมมือและสร้างความเข้มแข็งให้กับทั้ง ๓ ส่วน

ผลการดำเนินงาน พบว่า เด็กนักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในหลักธรรม และศาสนพิธีเพิ่มขึ้น ประชาชนในชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองโดยใช้หลักธรรม และหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ก่อให้เกิดความสมัครสมานสามัคคีของประชาชนในชุมชน โดยมีผู้เข้าร่วมโครงการที่เป็นนักเรียน และประชาชนทั่วไป จำนวน ๑๕๐ คน

ภาคีเครือข่าย ในการดำเนินโครงการชุมชนคุณธรรมขับเคลื่อนด้วยพลังบวร มีเครือข่ายในการปฏิบัติศาสนกิจ คือ ประชาชนในชุมชนบ้านทุ่งกลาง คณะสงฆ์วัดทุ่งกลาง และโรงเรียนวัดทุ่งกลาง หมู่ที่ ๖ ตำบลเขาล้าน อำเภอบ้านดง จังหวัดบุรีรัมย์

บรรยากาศการดำเนินโครงการปฏิบัติศาสนกิจ

โครงการธรรมะบำรุงจิตนำชีวิตที่ดีสู่ชุมชน

พระนิสิตปฏิบัติศาสนกิจ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ระยอง

พื้นที่และกลุ่มเป้าหมาย กลุ่มเป้าหมายพุทธศาสนิกชนและเยาวชนในเขตชุมชนบ้านหนองแพ ตำบลมาตาบุตร อำเภอมือง จังหวัดระยอง

ที่มาและความสำคัญ โครงการ “ธรรมะบำรุงจิต นำชีวิตที่ดีสู่ชุมชน” มีความสอดคล้องโครงการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนาในด้านการเผยแผ่ เป็นโครงการที่สร้างปฏิปทาน่าเลื่อมใสให้กับประชาชนในเขตชุมชนหมู่บ้านหนองแพ ตำบลมาตาบุตร อำเภอมือง จังหวัดระยอง ได้นำธรรมะไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องและมีความสุข และยังสามารถที่จะนำสิ่งเหล่านี้ไปแนะนำต่อให้ผู้อื่นได้ปฏิบัติตามอีกด้วย ซึ่งจะส่งผลให้ชุมชนมีการพัฒนาทางด้านความรู้ความสามารถ สติปัญญา และสุขภาพที่ดีของพุทธศาสนิกชน พร้อมทั้งสร้างความศรัทธาน่าเลื่อมใสในพระพุทธศาสนาแก่เยาวชนและพุทธศาสนิกชนผู้ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบด้วย และสามารถที่จะขยายผลไปยังพื้นที่อื่น ๆ ได้

วัตถุประสงค์โครงการ เพื่อส่งเสริมให้เยาวชนเข้าใจ และน้อมนำหลักธรรมไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้อง และมีความสุข รวมถึงสามารถแนะนำหลักธรรมให้ผู้อื่นปฏิบัติตามได้

กระบวนการทำงาน การดำเนินโครงการนี้เริ่มต้นจากการกำหนดหัวข้อที่ตนเองสนใจ หลังจากนั้นเริ่มประชาสัมพันธ์ในชุมชนและโรงเรียน เพื่อเชิญชวนให้เข้าร่วมกิจกรรม และนัดเวลาในการทำกิจกรรม โดยกำหนดเครื่องแต่งกาย และอธิบายให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเข้าใจถึงกิจกรรม รวมถึงผลที่จะได้จากการเข้าร่วมกิจกรรมในโครงการครั้งนี้

ผลการดำเนินงาน พบว่า โครงการ ธรรมะบำรุงจิต นำชีวิตที่ดีสู่ชุมชน เป็นการปฏิบัติกรรมฐานตามแนวสติปัฏฐาน ๔ กาย เวทนา จิต ธรรม สร้างวิธีการเผยแพร่ศาสนาแบบนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยบรรยายในเรื่องของหลักธรรมที่เกี่ยวข้องทำให้พุทธศาสนิกชนได้เข้าใจธรรมะ และสามารถไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างเข้าใจอย่างชัดเจนรวมถึงเป้าหมายที่สำคัญ คือ เยาวชนซึ่งเป็นการปลูกฝังเยาวชนให้ได้รับรู้ถึงหลักธรรมในศาสนามากขึ้น และสามารถเติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ที่ดีในอนาคต

ภาคีเครือข่าย ในการดำเนินมีเครือข่ายในการปฏิบัติศาสนกิจ คือ ประชาชนในชุมชนบ้านหนองแพบ รวมไปถึงบุคลากรและนักเรียนในโรงเรียนบ้านหนองแพบ ตำบลมาบตาพุด อำเภอเมือง จังหวัดระยอง

บรรยากาศการดำเนินโครงการปฏิบัติศาสนกิจ

โครงการปฏิบัติธรรมและพัฒนาจิต เพื่อชีวิตที่สมบูรณ์ เฉลิมพระเกียรติฯ ประจำปี ๒๕๖๒

พระนิสิตปฏิบัติศาสนกิจ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์อุทัยธานี

พื้นที่และกลุ่มเป้าหมาย พื้นที่วัดอุดมสุข ตำบลบ้านใหม่คลองเคียน อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี และกลุ่มเป้าหมายนักเรียนโรงเรียนอนุบาลลานสัก ตำบลลานสัก อำเภอลานสัก จังหวัดอุทัยธานี จำนวน ๒๐๐ คน

ที่มาและความสำคัญ โครงการปฏิบัติธรรมและพัฒนาจิต เพื่อชีวิตที่สมบูรณ์ เฉลิมพระเกียรติฯ ประจำปี ๒๕๖๒ มีความสอดคล้องโครงการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนาในด้านการเผยแผ่ วัดอุดมสุข เล็งเห็นความสำคัญทางพระพุทธศาสนา มาเสริมสร้างศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม และพัฒนาคุณภาพชีวิตและจิตใจของประชาชนด้วยรูปแบบ และวิธีการจัดหลักสูตรฝึกอบรมเชิงพัฒนาจิตใจ และเข้าถึงการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานให้เกิดสมาธิ สติ ปัญญา ทั้งกลุ่มเด็กเยาวชน ประชาชนทั่วไปกลุ่มสถานศึกษา หน่วยงานราชการ โดยให้พระสงฆ์มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาจิตใจ และชีวิตที่สมบูรณ์ตามหลักพุทธธรรมตามคำสอนทางพระพุทธศาสนา จึงได้มีการจัดโครงการปฏิบัติธรรม และพัฒนาจิต เพื่อชีวิตที่สมบูรณ์ เฉลิมพระเกียรติฯ ประจำปี ๒๕๖๒ นี้ขึ้น

วัตถุประสงค์โครงการ เพื่อเฉลิมพระเกียรติฯ พระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสวันคล้ายวันพระราชสมภพวันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๒ สร้างภูมิคุ้มกัน โดยให้ผู้เข้าร่วมได้ฝึกปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน และนำหลักธรรมที่ได้ปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

กระบวนการทำงาน เริ่มต้นโครงการจากการสร้างวัดขึ้นมา เพื่อเป็นสถานที่ในการปฏิบัติธรรม เนื่องจากเห็นปัญหาในบางวัดสถานที่ไม่เอื้อต่อการปฏิบัติธรรมของพุทธศาสนิกชน การอบรมให้นักเรียนมีการออกแบบกิจกรรมที่ทันสมัย เพื่อให้เป็นที่น่าสนใจ และในกิจกรรมยังมีการจัดวิทยากรในการให้ความรู้ในหลากหลายอาชีพ เช่น วิทยากรที่เป็นหมอด้านสมุนไพร วิทยากรที่เป็นตำรวจ โดยมีพระวิทยากรเป็นผู้นำกิจกรรม โดยการคิดกิจกรรมดูจากบริบทของแต่ละโรงเรียนว่าแต่ละโรงเรียนครู และนักเรียนมีความต้องการอย่างไร และออกแบบกิจกรรมตามความต้องการนั้น ๆ มีการเก็บข้อมูลไว้เพื่อปรับเปลี่ยนกิจกรรม หลังจากนั้นจึงมีการระดมความคิด

ผลการดำเนินงาน พบว่า ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมะสำหรับการดำเนินชีวิต ส่งเสริมความเชื่อความศรัทธาในพระพุทธศาสนา ประโยชน์ที่เกิดกับสังคม ท่านเป็นศูนย์รวมจิตใจของประชาชนในชุมชน ทำให้ชุมชนและสังคมมีความรักสามัคคี สร้างความสวัสดีสุขสบายให้แก่ชุมชน ช่วยส่งเสริมการศึกษา สาธารณสุขแก่ชุมชน ประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับคณะสงฆ์ ช่วยสร้างศรัทธาให้เกิดขึ้นกับคณะสงฆ์ และช่วยสร้างสาธารณูปการในวัดต่าง ๆ ประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับพระพุทธศาสนา ทำให้ประชาชนมีความมั่นคงในพระพุทธศาสนา และปฏิบัติตามคำสอนของพระพุทธศาสนาได้อย่างถูกต้อง

ภาคีเครือข่าย ในการดำเนินโครงการปฏิบัติธรรมและพัฒนาจิต เพื่อชีวิตที่สมบูรณ์ เฉลิมพระเกียรติฯ ประจำปี ๒๕๖๒ มีเครือข่ายในการปฏิบัติศาสนกิจ คือ ๑) โรงเรียนอนุบาลลานสัก ๒) คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์อุทัยธานี ๓) ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดอุดมสุข ๔) สำนักปฏิบัติธรรมจังหวัดอุทัยธานี

บรรยากาศการดำเนินโครงการปฏิบัติศาสนกิจ

โครงการสอนธรรมะแนวใหม่ สู่เยาวชนไทยที่มั่นคง

พระนิสิตปฏิบัติศาสนกิจ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์สุราษฎร์ธานี

พื้นที่และกลุ่มเป้าหมาย นักเรียนในโรงเรียนบ้านบางใหญ่ และโรงเรียนนิคมสร้างตนเอง อำเภอมะนัง จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน ๖๓๙ คน

ที่มาและความสำคัญ โครงการสอนธรรมะแนวใหม่ สู่เยาวชนไทยที่มั่นคง มีความสอดคล้องกับโครงการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนาในด้านการเผยแผ่ โครงการต้องการให้นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการมีความรู้ความเข้าใจในการศึกษาหลักธรรม คุณธรรมจริยธรรม เพื่อให้เกิดความตระหนัก ความรับผิดชอบ ต่อสังคม โดยการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนรู้จักหน้าที่ของตนเอง และปฏิบัติตามหลักธรรม คำสอนของพระพุทธศาสนา

วัตถุประสงค์โครงการ เพื่อให้บุคลากร นักเรียน ผู้ปกครอง ได้เห็นคุณค่าทางคุณธรรมจริยธรรม มีค่านิยมที่พึงประสงค์ และได้ฝึกอบรมจิตใจที่จะทำให้เกิดพัฒนาการเรียนรู้ จนเกิดผลสัมฤทธิ์ที่ดีทางการเรียนของเด็กนักเรียนที่เข้าร่วมในโครงการ

กระบวนการทำงาน การทำงานในโครงการนี้เริ่มต้นจากการขอคำปรึกษาในการทำงานจากเจ้าอาวาสวัดพุทธบูชา ในการดำเนินโครงการพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนนิคมสร้างตนเอง และโรงเรียนบ้านบางใหญ่ หลังจากนั้นจึงเข้าไปพูดคุยกับนักเรียนถึงความรู้ด้านหลักธรรมของพระพุทธศาสนา จัดทำแผนการเรียนการสอนด้านศีลธรรม จริยธรรม และดำเนินโครงการสอนธรรมะแนวใหม่ สู่เยาวชนไทย

ที่มั่นคง โดยให้คำแนะนำนักเรียนในการนำหลักธรรมคำสอนมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต หลังจากจบจากโครงการจึงสรุปและประเมินผลการดำเนินงานโครงการสอนธรรมะแนวใหม่ สู่เยาวชนไทยที่มั่นคง

ผลการดำเนินงาน ผลการดำเนินโครงการสอนธรรมะแนวใหม่ สู่เยาวชนไทยที่มั่นคง พบว่านักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม นำหลักธรรมไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ รู้จักการแบ่งปัน การเสียสละความสุขส่วนตน เพื่อประโยชน์ส่วนรวม รวมถึงการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า การวางแผนการอย่างมีระบบ มีการทำซ้ำจนเกิดเป็นกิจวัตรประจำวัน

ภาคีเครือข่าย ในการดำเนินโครงการสอนธรรมะแนวใหม่ สู่เยาวชนไทยที่มั่นคง มีภาคีเครือข่ายในการปฏิบัติศาสนกิจ ดังนี้

- ๑) โรงเรียนนิคมสร้างตนเอง ตำบลขุนทะเล อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี
- ๒) โรงเรียนบางบ่างใหญ่ ตำบลมะขามเตี้ย อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี
- ๓) โรงเรียนบ้านซอย ๒ ตำบลขุนทะเล อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี
- ๔) โรงเรียนสุราษฎร์ธานี ตำบลตลาด อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี
- ๕) โรงเรียนสุราษฎร์พิทยา อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี

บรรยากาศการดำเนินโครงการปฏิบัติศาสนกิจ

โครงการจิตอาสาพัฒนาศักยภาพบัณฑิต วิทยาลัยสงฆ์สุราษฎร์ธานี

พระนิสิตปฏิบัติศาสนกิจ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์สุราษฎร์ธานี

พื้นที่และกลุ่มเป้าหมาย พระนิสิตหลักสูตรประกาศนียบัตรบริหารกิจการคณะสงฆ์และประชาชน ที่สนใจศึกษาทางด้านพระพุทธศาสนา โดยจัดกิจกรรมในเขตพื้นที่บริการวิชาการของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์สุราษฎร์ธานี

ที่มาและความสำคัญ โครงการจิตอาสาพัฒนาศักยภาพบัณฑิตวิทยาลัยสงฆ์สุราษฎร์ธานี มีความสอดคล้องกับโครงการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนาในด้านการเผยแผ่ ทางโครงการได้ตระหนักถึงปัญหา การขาดคุณธรรมจริยธรรมในสังคมไทย จึงได้จัดทำโครงการนี้ขึ้น เพื่อต้องการแก้ไขปัญหาคขาด คุณธรรมจริยธรรม โดยอาศัยกระบวนการปลูกฝังคุณธรรม ตามหลักพระพุทธศาสนา ทำให้เกิดสมาธิ และสติปัญญา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการฝึกปฏิบัติธรรมในกลุ่มเด็กและเยาวชน กลุ่มข้าราชการและ พนักงาน กลุ่มผู้สูงอายุและสตรี จะช่วยทำให้มีจิตใจพื้นฐานที่โอบอ้อมอารี มีเมตตากรุณา และมีคุณธรรม ซึ่งจะทำให้พื้นฐานทางด้านจิตใจอยู่ในกรอบคุณธรรมและจริยธรรม ย่อมส่งผลให้เด็กและเยาวชน เป็นคนดี และสามารถแก้ปัญหาสังคมได้ และทำให้ประเทศชาติเจริญก้าวหน้าได้อย่างรวดเร็ว

วัตถุประสงค์โครงการ เพื่อถวายเป็นบุญกุศลแด่พระนิสิตหลักประกาศนียบัตรบริหารกิจการ คณะสงฆ์ และเพื่ออบรมวิชาธรรมศึกษาแก่ประชาชนทั่วไปผู้สนใจใฝ่ศึกษาพระพุทธศาสนา

กระบวนการทำงาน การทำงานในโครงการนี้เริ่มต้นด้วยการปรับพื้นฐาน เพื่อเตรียมความพร้อม เข้าสู่การถวายเป็นบุญกุศลแด่พระนิสิต และอบรมวิชาธรรมศึกษาให้แก่พระนิสิตหลักสูตรประกาศนียบัตร บริหารกิจการคณะสงฆ์ โดยให้พระนิสิตหลักสูตรประกาศนียบัตรบริหารกิจการคณะสงฆ์ทดลองฝึกงาน กับชุมชน ผ่านกิจกรรมเผยแผ่พระพุทธศาสนา ในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา เช่น เทศนาธรรม การทำจิตอาสา การบริจาคของ เป็นต้น หลังจากนั้นจึงประเมินผลโครงการประเมินจากความรู้ ความเข้าใจ และความพึงพอใจของผู้ที่เข้าร่วมโครงการ

ผลการดำเนินงาน ผลการดำเนิน โครงการจิตอาสาพัฒนาศักยภาพบัณฑิตวิทยาลัยสงฆ์ สุราษฎร์ธานี พบว่า บัณฑิตสามารถนำความรู้ความเข้าใจ มีความซื่อสัตย์ อุดม รับผิดชอบ มีทักษะ ทางด้านความคิดวิเคราะห์สามารถนำมาใช้ในชีวิตประจำวันได้และสามารถนำไปแนะนำผู้อื่นได้ ตามความเหมาะสม ภาพรวมของโครงการอยู่ในระดับดี จากการประเมินในการปฏิบัติในครั้งนี้เห็นว่า ควรจัดอย่างต่อเนื่องเพราะทำให้เกิดการพัฒนาที่ดีแก่บัณฑิต มีความประพฤติดี มีคุณธรรม จริยธรรม นำไปสู่ความเจริญมีศีลธรรมประจำใจมีศักยภาพที่จะพัฒนานตนเองให้เพียบพร้อมด้วยคุณธรรม จริยธรรม และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันของการดำเนินชีวิตต่อไป

ภาคีเครือข่าย ในการดำเนินโครงการจิตอาสาพัฒนาศักยภาพบัณฑิตวิทยาลัยสงฆ์สุราษฎร์ธานี มีเครือข่ายในการปฏิบัติศาสนกิจ คือ พระนิสิตหลักสูตรประกาศนียบัตรบริหารกิจการคณะสงฆ์ และ ประชาชนที่สนใจเข้าร่วมโครงการ

บรรยากาศการดำเนินโครงการปฏิบัติศาสนกิจ

โครงการนิสิตสร้างสรรค์ สานฝันเพื่อน้อง

พระนิสิตปฏิบัติศาสนกิจ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์สุราษฎร์ธานี

พื้นที่และกลุ่มเป้าหมาย ชาวบ้านและนักเรียน โรงเรียนวัดบางไผ่ และโรงเรียน กศน.ตำบลบางไผ่ ตำบลบางไผ่ อำเภอมะนัง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ที่มาและความสำคัญ โครงการนิสิตสร้างสรรค์ สานฝันเพื่อน้อง มีความสอดคล้องกับโครงการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนาในด้านการเผยแผ่ เป็นการสอนหลักธรรมให้กับนักเรียน นักเรียนสามารถนำหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนาไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนและการดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมการศึกษาแก่เด็กนักเรียนยากจนด้อยโอกาสทางการศึกษา ซึ่งการศึกษา คือ เครื่องมือและกระบวนการต่อเนื่องอย่างหนึ่งที่จะช่วยให้มนุษย์มีความเจริญงอกงามปรับตัวได้ ดำเนินชีวิตดี และมีความเปลี่ยนแปลงในทางที่พึงประสงค์ คิดได้ ทำได้ และแก้ไขปัญหาได้ การศึกษาจึงเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของมนุษย์และสังคมในปัจจุบัน

วัตถุประสงค์โครงการ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม นำหลักธรรมไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน และเพื่อปลูกฝังความรัก สามัคคี รู้จักแบ่งปัน การเสียสละซึ่งความสุขส่วนตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม รวมถึงการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างโรงเรียนกับพระพุทธศาสนา

กระบวนการทำงาน เริ่มต้นโครงการโดยเข้าขอคำปรึกษาในการทำงานจากเจ้าอาวาสวัดบางไผ่ ในการดำเนินการ จากนั้นจึงเข้าไปทดสอบนักเรียนในแต่ละโรงเรียนถึงความรู้ด้านหลักธรรม จากนั้นจึงคิดกิจกรรมเพื่อเข้าไปสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับนักเรียน แล้วจึงมีการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังจากนั้นจึงสรุปผลและประเมินผลของโครงการ

ผลการดำเนินงาน จากผลการดำเนินงานในด้านการสอนคุณธรรม จริยธรรม พบว่า นักเรียนสามารถนำหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนาไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนและการดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ นักเรียนได้รับการช่วยเหลือได้รับการศึกษาอย่างต่อเนื่อง รู้จักการแบ่งปัน การเสียสละซึ่งความสุขส่วนตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม และแบ่งเบาภาระทางเศรษฐกิจของผู้ปกครองที่มีฐานะยากจนในระดับหนึ่ง ในด้านของการเชิญชวนประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา ช่วยให้ประชาชนมีความสัมพันธ์ที่ดีกับวัด เกิดความเลื่อมใสในพระพุทธศาสนาและให้ความสำคัญในวันสำคัญของพระพุทธศาสนามากยิ่งขึ้น

ภาคีเครือข่าย ในการดำเนินโครงการ มีเครือข่ายในการปฏิบัติศาสนกิจ คือ ชาวบ้านและนักเรียนโรงเรียนวัดบางไผ่ และโรงเรียน กศน.ตำบลบางไผ่ ตำบลบางไผ่ อำเภอมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

บรรยากาศการดำเนินโครงการปฏิบัติศาสนกิจ

โครงการปฏิบัติศาสนกิจต้นแบบด้านการสาธารณสุขเคราะห์

โครงการส่งเสริมสุขภาพประชาชนด้วยการอบสมุนไพร วัดบ้านหมากมี จังหวัดอุบลราชธานี
พระนิสิตปฏิบัติศาสนกิจ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี

พื้นที่และกลุ่มเป้าหมาย ชาวบ้านในชุมชนบ้านหมากมี ตำบลกระโสม อำเภอมือเมือง จังหวัดอุบลราชธานี

ที่มาและความสำคัญ โครงการนี้มีความสอดคล้องกับโครงการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา ในด้านสาธารณสุขสงเคราะห์ เป็นการฟื้นฟูกิจกรรมการอบสมุนไพรที่เคยมีอยู่แล้วในพื้นที่ ไม่ว่าจะเป็นสมุนไพรแห้งหรือสมุนไพรสด ช่วยให้ชาวบ้านมีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรง ช่วยผ่อนคลาย แก้อาการปวดเมื่อย นอนหลับสบาย ระบายสารพิษในร่างกาย

วัตถุประสงค์โครงการ เพื่อพัฒนาห้องอบสมุนไพรให้มีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพมากขึ้น และเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ เป็นการอนุรักษ์องค์ความรู้ที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นให้ยั่งยืนต่อไป

กระบวนการทำงาน เริ่มต้นจากการอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนในเรื่องการอบสมุนไพร ทั้งสมุนไพรแห้ง และสมุนไพรสด รวมถึงการพัฒนาห้องอบสมุนไพรให้มีความทันสมัย และมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ผลการดำเนินงาน พบว่า ชาวบ้านให้ความสนใจเข้าร่วมในกิจกรรม และยังร่วมกันอนุรักษ์องค์ความรู้ที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นให้คงอยู่คู่กับชุมชนต่อไป

ภาคีเครือข่าย ในการดำเนินโครงการโครงการ มีเครือข่ายในการปฏิบัติศาสนกิจ คือ ชาวบ้านในชุมชนบ้านหมากมี ตำบลกระโสม อำเภอมือเมือง จังหวัดอุบลราชธานี

บรรยากาศการดำเนินโครงการปฏิบัติศาสนกิจ

**โครงการวัดสร้างสุขสู่ชุมชน สร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคให้กับพระภิกษุและสามเณร
พระนิสิตปฏิบัติศาสนกิจ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย**

พื้นที่และกลุ่มเป้าหมาย ประชาชนอายุตั้งแต่ ๙ ปีขึ้นไป ในบ้านใหม่โพธิ์ชัย ตำบลนาหนัง อำเภอนันทบุรี จังหวัดหนองคาย

ที่มาและความสำคัญ โครงการวัดสร้างสุขสู่ชุมชน สร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคให้กับพระภิกษุและสามเณร มีความสอดคล้องกับโครงการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนาในด้านสาธารณสุข เพราะมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาสุขภาพให้กับพระสงฆ์ ประชาชน ทั้งเยาวชนและผู้สูงอายุในบางอำเภอ รวมถึงการรณรงค์ให้ลด ละ เลิก การดื่มสุราและการสูบบุหรี่ เพื่อลดอัตราการก่อให้เกิดโรค

วัตถุประสงค์โครงการ เพื่อเพิ่มคุณภาพทางด้านจิตใจให้แก่คนในชุมชน และทำให้เกิดศีลธรรมอันดีงามแก่ชุมชน

กระบวนการทำงาน โครงการนี้เป็นการพัฒนาสุขภาพให้กับพระสงฆ์ภายในจังหวัด โดยพระนิสิตผู้รับผิดชอบโครงการถือเป็นผู้มีบทบาทในการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้อง อาทิ สาธารณสุขจังหวัด โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับงานด้านสาธารณสุขอื่น ๆ ในการเข้ามาตรวจสุขภาพให้กับพระสงฆ์ เก็บข้อมูล และหามาตรการในการดูแลพระสงฆ์อย่างเป็นองค์รวม นอกจากนี้ ยังมีการขอความร่วมมือการหลายชุมชนเพื่อรณรงค์ให้ทำกิจกรรมการลด ละ เลิก สุราและบุหรี่

ผลการดำเนินงาน ผลการดำเนิน พบว่า ในระดับวัดมีการไม่ให้มีการสูบบุหรี่ภายในวัดและดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ภายในวัดและวันสำคัญ ในระดับร้านค้า มีการขอความร่วมมือไม่ให้ขายสุราและบุหรี่ภายในร้านค้า มีการยกระดับเป็นร้านค้าดีเด่น ๕ ดาว รวมทั้งมอบเกียรติบัตรเพื่อเชิดชูกับกลุ่มบุคคลต่าง ๆ ที่เข้ามามีส่วนร่วมอีกด้วย

ภาคีเครือข่าย ในการดำเนินโครงการ มีเครือข่ายในการปฏิบัติศาสนกิจ คือ โรงเรียนนาหนังพัฒนศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลนาหนัง สาธารณสุขจังหวัด และวัดศรีอุดมพร บ้านใหม่โพธิ์ชัย ตำบลนาหนัง อำเภอนันทบุรี จังหวัดหนองคาย

บรรยากาศการดำเนินโครงการปฏิบัติศาสนกิจ

โครงการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการบริโภคและแหล่งน้ำเพื่อการเพาะปลูก

พระนิสิตปฏิบัติศาสนกิจ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ศรีสะเกษ

พื้นที่และกลุ่มเป้าหมาย ชุมชนในเขตพื้นที่วัดสุนทราราม จังหวัดศรีสะเกษ

ที่มาและความสำคัญ โครงการนี้มีความสอดคล้องกับโครงการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา ในด้านสาธารณสงเคราะห์ โครงการนี้มองว่า น้ำคือความมั่นคงของชีวิต เนื่องจากในพื้นที่มีความแห้งแล้ง น้ำในการใช้อุปโภคบริโภคไม่เพียงพอกับความต้องการ ผลจากการขาดแคลนน้ำหลายจุดทำให้น้ำผิวดินแห้งขอดตามไปด้วย หากไม่หาวิธีแก้ไขปัญหานี้โดยเร่งด่วน อีก ๓-๔ ปีข้างหน้า อาจจะประสบปัญหาภัยแล้งอย่างหนักเพื่อประโยชน์ของหมู่สงฆ์และศรัทธาญาติโยมในพื้นที่ จึงดำเนินการทำโครงการธนาคารน้ำใต้ดิน เพื่อความยั่งยืนของแหล่งน้ำตามที่คาดหวังไว้

วัตถุประสงค์โครงการ เพื่อต้องการแหล่งน้ำใช้ในการอุปโภคบริโภคและเพาะปลูกการเกษตรอย่างยั่งยืนมั่นคง ไม่เกิดปัญหาภัยแล้งและน้ำท่วม ชุมชนน้ำใช้อย่างยั่งยืน

กระบวนการทำงาน โครงการนี้เริ่มต้นจากการเก็บน้ำไว้ใต้ดิน แต่ไม่ทะลุชั้นดินเหนียวลงไปสู่ชั้นหินอุ้มน้ำ โดยมีเป้าหมายสร้างความชุ่มชื้นให้กับดิน แก้ปัญหาน้ำท่วมขัง ลดการไหลบ่าของน้ำ และแก้ไขปัญหาน้ำเน่าเสีย การเก็บน้ำด้วยวิธีนี้ จะไม่สามารถนำน้ำขึ้นมาใช้ได้โดยตรง แต่กรณีพื้นที่ใกล้เคียงกับระบบปัดน้ำมีบ่อน้ำตื้นหรือบ่อน้ำซับ ความชุ่มชื้นของดินจะส่งผลทำให้น้ำในบ่อดังกล่าวมีปริมาณน้ำมากขึ้น สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ หรือในบางพื้นที่สามารถขุดบ่อน้ำตื้นได้ในระดับไม่เกิน ๒-๓ เมตร อาจจะมีน้ำใช้ได้ตลอดทั้งปี

ผลการดำเนินงาน พบว่า โครงการนี้ช่วยให้ชาวบ้านมีแหล่งน้ำใช้ในการอุปโภคบริโภค รวมถึงมีบ่อในการบำบัดน้ำเสียที่เกิดจาก ปัญหาน้ำเน่าเสียท่วมขังบริเวณถนน ชุมชน หรือบริเวณต่าง ๆ ภายในชุมชน โดยใช้การระบายน้ำ ทำให้มีการจัดการบริหารน้ำที่ดีและยั่งยืน

ภาคีเครือข่าย ในการดำเนินโครงการโครงการ มีเครือข่ายในการปฏิบัติศาสนกิจ คือ ชาวบ้าน และคณะสงฆ์ในชุมชนเขตพื้นที่วัดสุนทราราม จังหวัดศรีสะเกษ

บรรยากาศการดำเนินโครงการปฏิบัติศาสนกิจ

โครงการพระสงฆ์กับการพัฒนาชุมชนสุขภาวะเชิงพุทธ

พระนิสิตปฏิบัติศาสนกิจ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ร้อยเอ็ด

พื้นที่และกลุ่มเป้าหมาย ประชาชนจำนวน ๓๐๐ คน ในละแวกวัดบ้านเหล่าใหญ่ ตำบลดงลาน อำเภอมือเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด

ที่มาและความสำคัญ โครงการดังกล่าวนี้ มีความสอดคล้องกับโครงการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนาในด้านสาธารณสงเคราะห์ โดยเล็งเห็นถึงปัญหาเกี่ยวกับการที่กลุ่มเยาวชนและประชาชนมีการเข้าวัดทำบุญหรือทำกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาน้อยลง

วัตถุประสงค์โครงการ เพื่อต้องการให้เยาวชนหันมาเข้าวัดทำบุญทุก และเข้าใจในหลักธรรมของพระพุทธศาสนา

กระบวนการทำงาน ขออนุมัติโครงการจากมหาวิทยาลัย มีการประชุมวางแผนโครงการเพื่อลำดับกิจกรรม หลังจากนั้นเริ่มจัดกิจกรรมการประกอบพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนาในทุกวันอาทิตย์ มีการสวดมนต์ เติมน้ำมัน การให้ความรู้ในเรื่องการปลูกผักปลอดสารพิษ และเปิดพื้นที่วัดให้เป็นสถานที่สำหรับการขายผลผลิตทางการเกษตร โดยมีเยาวชนเป็นผู้ขายผลผลิตดังกล่าว

ผลการดำเนินงาน พบว่า เยาวชนมีความผูกพันกับวัดมากขึ้น เพราะวัดได้เปิดพื้นที่ให้เยาวชนเข้ามาทำกิจกรรมในวัด นอกจากนั้นยังถือเป็นการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ของเยาวชน ป้องกันปัญหายาเสพติด สร้างอาชีพ สร้างรายได้ และฟื้นฟูความศรัทธาต่อพระพุทธศาสนาของประชาชนในพื้นที่

ภาคีเครือข่าย ในการดำเนินโครงการโครงการ มีเครือข่ายในการปฏิบัติศาสนกิจ คือ ผู้นำหมู่บ้าน และประชาชน วัดบ้านเหล่าใหญ่ ตำบลดงลาน อำเภอมือเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด

บรรยากาศการดำเนินโครงการปฏิบัติศาสนกิจ

โครงการจิตอาสาพัฒนาชุมชน ร่วมกับวัดกระทุ่ม (เสือปลา)

พระนิสิตปฏิบัติศาสนกิจ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ส่วนกลาง

พื้นที่และกลุ่มเป้าหมาย ครู นักเรียน และชาวบ้าน ในละแวกวัดกระทุ่ม (เสือปลา) แขวงประเวศ เขตประเวศ กรุงเทพมหานคร จำนวน ๑๒๐ คน

ที่มาและความสำคัญ โครงการจิตอาสาพัฒนาชุมชน ร่วมกับวัดกระทุ่ม (เสือปลา) มีความสอดคล้องโครงการปฎิรูปกิจการพระพุทธศาสนาในด้านการสาธารณสงเคราะห์ ซึ่งเป็นโครงการที่ต้องการทำงานช่วยเหลือและพัฒนาสังคม รวมถึงการให้ความรู้และปลูกฝังแก่เยาวชน ชุมชน และชาวบ้าน ให้สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างถูกต้องถูกทาง และสามารถพัฒนาตนเองได้ เพื่อให้ผู้เข้าร่วมโครงการเป็นบุคคลที่มีคุณภาพ และเป็นกำลังสำคัญของสังคม ประเทศชาติ และศาสนาต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์โครงการ เพื่อร่วมพัฒนา บ้าน โรงเรียน และวัดกระทุ่ม (เสือปลา) แขวงประเวศ เขตประเวศ กรุงเทพมหานคร รวมถึงการอบรม และขัดเกลาให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเป็นบุคคลที่พึงประสงค์ต่อสังคมต่อไปในอนาคต

กระบวนการทำงาน เริ่มต้นจากการขออนุมัติโครงการกับทางมหาวิทยาลัย จัดเตรียมแผนงาน ในการเข้าไปจัดกิจกรรม และเตรียมประสานงานกับทางพื้นที่ จากนั้นจึงลงพื้นที่เพื่อช่วยเหลือ โดยเป้าหมายหลักคือการทำบ้าน วัด โรงเรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน โดยมีภาคีเครือข่าย คือ จังหวัดเพชรบูรณ์ และมูลนิธิป่อเต็กตึ๊ง โดยมีกลุ่มเยาวชนให้ความสนใจในกิจกรรมจิตอาสา จึงเกิดเป็นการอบรมเยาวชนจิตอาสา มีการเก็บข้อมูลด้วยการใช้รูปและการเก็บวิดีโอ ในการทำกิจกรรมจึงมีการวางแผนกับเครือข่าย เพื่อให้การทำงานเป็นไปด้วยดี

ผลการดำเนินงาน ผลการดำเนินโครงการจิตอาสาพัฒนาชุมชน ร่วมกันวัดกระทุ่ม (เสือปลา) ได้นำสิ่งของที่เป็นไปช่วยเหลือผู้ที่ประสบภัยพิบัติในทุกภาคส่วน รวมถึงการเข้าไปช่วยเหลือชุมชน สร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อชุมชน และตอบแทนชุมชนที่ได้อุปถัมภ์ภักดี และศาสนา ทำให้เกิดความร่วมมือ ร่วมใจของชุมชน จนเกิดเป็นความสามัคคีและความเข้มแข็งของชุมชน

ภาคีเครือข่าย ในการดำเนินโครงการโครงการจิตอาสาพัฒนาชุมชน ร่วมกันวัดกระทุ่ม (เสือปลา) มีเครือข่ายในการปฏิบัติศาสนกิจ คือ โรงเรียนธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี และมูลนิธิปอเต็กตึ๊ง จังหวัดสมุทรปราการ

บรรยากาศการดำเนินโครงการปฏิบัติศาสนกิจ

โครงการทำดีให้เป็นคุณ ทำบุญให้เป็นประโยชน์

พระนิสิตปฏิบัติศาสนกิจ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตบาฬีศึกษาพุทธโฆส นครปฐม

พื้นที่และกลุ่มเป้าหมาย ประชาชนในชุมชนชากระบก และนักเรียนโรงเรียนวัดห้วยหิน ตำบลชากระบก อำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง จำนวน ๑๖๐ คน

ที่มาและความสำคัญ โครงการทำดีให้เป็นคุณ ทำบุญให้เป็นประโยชน์ มีความสอดคล้องโครงการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนาในด้านการสาธารณสงเคราะห์เป็นโครงการต้องการให้ประชาชนนำหลักธรรมมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อให้สามารถรับมือกับปัญหาที่จะเข้าในอนาคต และยังเป็นการเผยแผ่ให้ประชาชนเข้าใจในหลักธรรมของศาสนา และนำหลักธรรมของศาสนามาปฏิบัติจนกลายเป็นกิจวัตรประจำวัน

วัตถุประสงค์โครงการ เพื่อส่งเสริม และเผยแผ่ศาสนธรรมให้ประชาชนได้รู้แจ้งเห็นจริง ให้ประชาชนเห็นความสำคัญของการทำบุญ และศรัทธาในพระพุทธศาสนา ยิ่ง ๆ ขึ้นไป

กระบวนการทำงาน โครงการนี้เน้นการเผยแผ่ และการให้ความช่วยเหลือกับชาวบ้าน และสอนในเรื่องการทำความดีเริ่มจากตนเอง ในช่วงแรกที่เข้าไปถึงพื้นที่เป้าหมาย คือ วัดห้วยหิน ทางวัดนั้นไม่มีการเทศน์ให้ญาติโยมฟัง เมื่อญาติโยมทำบุญเสร็จจึงแยกย้ายกันไป เมื่อทำโครงการนี้ ทุกวันพระจะมีการฟังเทศน์ และสวดปาติโมกข์ และมีการเชิญชวนให้ชาวบ้านเข้าวัดทำบุญกันมากขึ้น โดยในวันพระจะเป็นผู้สูงอายุ และในวันศุกร์จะเป็นกลุ่มนักเรียนที่ทางโรงเรียนพามาเข้าวัด เพื่อใกล้ชิดกับพระพุทธศาสนา ซึ่งทางโครงการเลือกที่จะเข้าไปทำโครงการในพื้นที่ที่ขาดแคลนความรู้ ดังนั้น การเข้าถึงประชาชนให้มากขึ้นจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้โครงการนี้ประสบผลสำเร็จ เช่น การออกไปแสดงธรรมให้ชาวบ้าน ไม่รอให้ชาวบ้านมาที่วัดอย่างเดียว หรือออกไปเยี่ยมชาวบ้านที่ป่วย และนำส่งขบวนไปให้เพื่อเป็นการช่วยเหลือ เป็นต้น

ผลการดำเนินงาน ผลการดำเนินโครงการทำให้เป็นคุณ ทำบุญให้เป็นประโยชน์ พบว่าประชาชน และนักเรียน มีความรู้ ความเข้าใจเรื่องการทำความดี การทำบุญ และกระบวนการจัดกิจกรรมเพื่อสาธารณประโยชน์อย่างมาประสิทธิภาพ ซึ่งประชาชน และนักเรียนให้ความสนใจเข้าร่วมโครงการมากกว่า ๑๖๐ คน ซึ่งเกินเกณฑ์ที่ทางโครงการตั้งไว้ และมีจิตสาธารณะ บำเพ็ญประโยชน์ต่อตนเอง ชุมชน และสังคม

ภาคีเครือข่าย ในการดำเนินโครงการทำให้เป็นคุณ ทำบุญให้เป็นประโยชน์ มีเครือข่ายในการปฏิบัติศาสนกิจ คือ ประชาชนในชุมชนชากระบิก และโรงเรียนวัดห้วยหิน ตำบลชากระบิก อำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง

บรรยากาศการดำเนินโครงการปฏิบัติศาสนกิจ

โครงการช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสในถิ่นทุรกันดาร

พระนิสิตปฏิบัติศาสนกิจ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครสวรรค์

พื้นที่และกลุ่มเป้าหมาย โรงเรียนบ้านมังกาล่า ๖๗ หมู่ที่ ๒๒ ตำบลลาวี อำเภอมะสรวย จังหวัดเชียงราย กลุ่มเป้าหมาย พระภิกษุ สามเณร พุทธศาสนิกชน และประชาชนในถิ่นทุรกันดาร ๕๐ ครอบครัว

ที่มาและความสำคัญ โครงการช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสในถิ่นทุรกันดารมีความสอดคล้องโครงการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนาในด้านการสาธารณสงเคราะห์เป็นโครงการต้องการช่วยเหลือประชาชนผู้ด้อยโอกาสที่ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ให้มีแนวทาง หรือโอกาสในการดำรงชีพอยู่ในสังคมพร้อมกับแนะนำวิธีการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมตามแนวหลักคำสอนของสมเด็จพระผู้มีพระภาคเจ้า

วัตถุประสงค์โครงการ เพื่อเป็นศูนย์กลางตัวแทนคณะสงฆ์ พ่อค้า ประชาชน ในการนำสิ่งของไปช่วยเหลือผู้ยากไร้ในถิ่นทุรกันดาร และเป็นการช่วยเหลือผู้ยากไร้ในถิ่นทุรกันดารในพื้นที่ต่าง ๆ

กระบวนการทำงาน โครงการนี้ต้องการช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสที่อาศัยอยู่บนดอยทางภาคเหนือ เช่น จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย เป็นต้น และด้วยแรงศรัทธาของญาติโยม ซึ่งร่วมด้วยช่วยกัน จนเกิดเป็นโครงการนี้ขึ้นมา สิ่งที่น่าไปช่วยเหลือ คือ เสื้อผ้า ผ้าห่ม อาหาร อุปกรณ์การเรียน เครื่องใช้อุปโภคบริโภค ซึ่งจัดคณะกรรมการขึ้นไปบนดอย โดยเชิญชวนจากญาติโยม หลังจากนั้นจึงประสานกับหน่วยงานราชการ องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล ในการอำนวยความสะดวกของการจัดกิจกรรม และเมื่อถึงวันที่จัดกิจกรรมก็ให้ผู้นำชุมชนในพื้นที่เป้าหมาย ประกาศให้ชุมชนทราบเพื่อออกมารับของ หรือผู้ป่วยที่ติดเตียงที่ไม่สามารถออกมาได้ ทางโครงการก็จะนำสิ่งของเข้าไปบริจาคให้ถึงบ้าน

ผลการดำเนินงาน ผลการดำเนินโครงการได้นำประโยชน์ และคุณค่ามาบูรณาการกับหลักการศึกษาที่ได้ศึกษาในหลักสูตรวิชาพระพุทธศาสนา หลักคำสอนมาประยุกต์ใช้กับโครงการฯ ที่ได้รับผิดชอบทั้ง ๓ ส่วน คือ ตนเอง ผู้ให้ ผู้รับ ซึ่งต่างหน้าที่ ต่างจิตใจ ต่างความคิด ให้ผสมผสานเป็นแนวเดียวกัน การช่วยเหลือเป็นการสร้างความเสียสละ การละความตระหนี่ และการสร้างความสามัคคีแก่พุทธศาสนิกชน ศิษยานุศิษย์ที่นับถือจึงได้จัดทำโครงการฯ และรวบรวมสิ่งของทั้งปัจจัย เครื่องอุปโภคบริโภค อุปกรณ์การศึกษา วัสดุก่อสร้าง และอื่นๆ โดยใช้หลักธรรมของพระพุทธองค์ที่ได้ศึกษาในหลักสูตรวิชาพระพุทธศาสนาในการดำเนินงาน วางแผนงาน นำไปบริจาคจนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

ภาคีเครือข่าย ในการดำเนินงานมีเครือข่ายในการปฏิบัติศาสนกิจ คือ โรงเรียนบ้านมังกาล่า ๖๗ หมู่ที่ ๒๒ ตำบลลาวี อำเภอมะสรวย จังหวัดเชียงราย หน่วยงานราชการ และประชาชนในชุมชนบ้านมังกาล่า

บรรยากาศการดำเนินโครงการปฏิบัติศาสนกิจ

โครงการปฏิบัติศาสนกิจต้นแบบด้านการศึกษาสงเคราะห์

โครงการสื่อสรรค์สร้างการเรียนรู้ภาษาไทย เพื่อเสริมสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนเทศบาล ศรีพะวงชา

พระนิสิตปฏิบัติศาสนกิจ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา

พื้นที่และกลุ่มเป้าหมาย นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๒ จำนวน ๖๐ คน โรงเรียนเทศบาล ๔ (พะวงชา) ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

ที่มาและความสำคัญ โครงการนี้มีความสอดคล้องกับโครงการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา ในด้านการศึกษาสงเคราะห์ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาและจัดทำสื่อการเรียนรู้ทางด้านภาษาไทย ให้กับนักเรียนในระดับชั้นประถมที่ ๒ โดยสื่อดังกล่าวเป็นไปตามมาตรฐานของกระทรวงศึกษาธิการ อีกทั้งมีการจัดทำสวนสมุนไพรภายในโรงเรียน เป็นการลดเวลาเรียน เพิ่มเวลาเรียนรู้ให้กับเด็กนักเรียน

วัตถุประสงค์โครงการ เพื่อจัดซื้อสื่อการเรียนการสอน วัสดุอุปกรณ์ที่มีความเหมาะสมและมีคุณภาพมาใช้ในการเรียนการสอน อีกทั้งสนับสนุนส่งเสริมกระบวนการจัดการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพ เป็นการพัฒนาผู้เรียน

กระบวนการทำงาน โครงการนี้เริ่มต้นจากการประชุมวางแผนการผลิตสื่อ แต่งตั้งคณะกรรมการทำงาน เพื่อวางแผนการปฏิบัติงานและมอบหมายงาน ในการผลิตสื่อการสอน หลังจากนั้นจึงมีการประเมินผล และสรุปโครงการ

ผลการดำเนินงาน พบว่า โครงการนี้ได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครอง นักเรียน และคุณครูภายใน โรงเรียน สวนสมุนไพรดังกล่าวเน้นในเรื่องของการปลูกชาสมุนไพร มีการพัฒนาระดับจนนำไปสู่การจัดตั้งตลาดที่ขายผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรภายในโรงเรียนอีกด้วย ส่วนในเรื่องของปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ พระนิสิตอยากให้มีการนำสื่อดังกล่าวไปจัดเก็บไว้ในระบบออนไลน์

ภาคีเครือข่าย ในการดำเนินโครงการโครงการ มีเครือข่ายในการปฏิบัติศาสนกิจ คือ คณะครู และนักเรียน โรงเรียนเทศบาล ๔ (พะวงชา) ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

บรรยากาศการดำเนินโครงการปฏิบัติศาสนกิจ

โครงการพัฒนาผู้เรียน Talk to the world

พระนิสิตปฏิบัติศาสนกิจ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ส่วนกลาง

พื้นที่และกลุ่มเป้าหมาย นักเรียนห้อง ๑ แผนการสอนคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนมัธยมวัดมกุฏกษัตริย์ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร

ที่มาและความสำคัญ โครงการพัฒนาผู้เรียน Talk to The World มีความสอดคล้องโครงการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนาในด้านการศึกษาสงเคราะห์ เป็นโครงการที่ต้องการพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คือ ความสามารถทางการสื่อสาร ซึ่งเน้นภาษาอังกฤษในการสื่อสาร เพราะภาษาอังกฤษคือ ภาษาสากล ซึ่งเล็งเห็นว่านักเรียนไม่กล้าพูดภาษาอังกฤษ ซึ่งปัญหาอาจจะเกิดจากหลักสูตรของทางกระทรวงศึกษาธิการ ที่ไม่เอื้อต่อการออกแบบกิจกรรมภายในห้องเรียน อีกทั้งเวลาเรียนยังน้อยเกินไป และเนื้อหาที่ยังเน้นการใช้โครงสร้างทางภาษาอังกฤษมากกว่าการพูดภาษาอังกฤษโดยมีจุดมุ่งหมายให้ผู้สอนได้จัดการเรียนรู้ที่มุ่งฝึกทักษะ และเสริมสร้างประสบการณ์การใช้ภาษาอังกฤษแก่ผู้เรียนโดยตรง ในเวลาว่างนอกห้องเรียน

วัตถุประสงค์โครงการ เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะทางการสื่อสารภาษาอังกฤษ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดี รวมไปถึงการสร้างให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการใช้ภาษาอังกฤษในที่สาธารณะได้ดียิ่งขึ้น

กระบวนการทำงาน การออกแบบกิจกรรม เริ่มจากการเปลี่ยนเจตคติและทัศนคติของผู้เรียน โดยละลายพฤติกรรมให้นักเรียนได้ฝึกพูดภาษาอังกฤษเพื่อให้ผู้เรียนนั้นเปลี่ยนความคิด และทัศนคติเกี่ยวกับภาษาอังกฤษ และเล็งเห็นถึงความสำคัญของภาษาอังกฤษ หลังจากนั้นจึงให้นักเรียนจับกลุ่มกันเพื่อทำชิ้นร่วมกัน โดยกำหนดให้เข้าไปสัมภาษณ์คนต่างชาติที่วัดอรุณราชวราราม และถ่ายคลิปเพื่อทำวิดีโอเสนอในหน้าชั้นเรียน โดยหมุนเวียนให้นักเรียนได้สัมภาษณ์ทุกคน เพื่อเพิ่มทักษะทางการพูดภาษาอังกฤษ และชินกับการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารในชีวิตประจำวัน

ผลการดำเนินงาน ผลการดำเนินโครงการพบว่า โครงการพัฒนาผู้เรียน “Talk to The World” ผู้เรียนมีสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น ในขณะเดียวกันนักเรียนมีระดับความพึงพอใจ เจตคติ และทัศนคติที่ดีต่อการใช้ทักษะภาษาอังกฤษ มีทักษะในการสื่อสารกับชาวต่างชาติ เพื่อขอสอบถาม และให้ข้อมูลแก่ชาวต่างชาติ รวมถึงการถ่ายทอดผลงานเป็นวิดีโอ ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่ตั้งไว้ของโครงการในระดับดีมาก ดังนั้นจึงทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนดีขึ้น

ภาคีเครือข่าย ในการดำเนินโครงการพัฒนาผู้เรียน “Talk to The World” มีเครือข่ายในการปฏิบัติศาสนกิจ คือ คณะครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ กลุ่มบริหารวิชาการ และนักเรียนโรงเรียนมัธยมวัดมกุฏกษัตริย์

บรรยากาศการดำเนินโครงการปฏิบัติศาสนกิจ

โครงการปฏิบัติศาสนกิจต้นแบบด้านศาสนศึกษา

โครงการสอนธรรมศึกษาโรงเรียนปลายพระยาวิทยาคม

พระนิสิตปฏิบัติศาสนกิจ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช

พื้นที่และกลุ่มเป้าหมาย นักเรียนผู้เข้าสอบธรรมศึกษาชั้นโทและชั้นเอก โรงเรียนปลายพระยาวิทยาคม จำนวน ๑๙๒ คน ตำบลปลายพระยา อำเภอปลายพระยา จังหวัดกระบี่

ที่มาและความสำคัญ โครงการสอนธรรมศึกษาโรงเรียนปลายพระยาวิทยาคม มีความสอดคล้องกับโครงการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนาในด้านการศาสนศึกษา มองว่าการเรียนของธรรมศึกษาจะเป็นการเตรียมความพร้อมด้านจิตใจ ตลอดจนส่งเสริมให้เป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม ยึดมั่นตามหลักคำสอนและศรัทธาเลื่อมใสในพระพุทธศาสนา เพื่อให้เป็นนักเรียนที่ดี เป็นเยาวชนที่ดี สามารถอยู่ในสังคมได้รู้เท่าทันต่อเหตุการณ์

วัตถุประสงค์โครงการ เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และเข้าใจหลักพุทธธรรมที่ถูกต้อง และเสริมสร้างภูมิคุ้มกันให้กับผู้เรียน ให้ผู้เรียนนั้นห่างไกลจากอบายมุข และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน อันมีผลต่อการส่งเสริมค่านิยมหลักในเรื่องความรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์

กระบวนการทำงาน เริ่มต้นโครงการโดยการประกาศรับสมัครนักเรียนที่สนใจเรียนธรรมศึกษา โดยตรวจคุณสมบัติผู้ที่สมัคร และสมัครสอบธรรมศึกษา หลังจากนั้นจึงเริ่มทำการสอนธรรมศึกษาด้วยการวัดความรู้ของผู้เรียนก่อน เพื่อตรวจสอบความรู้พื้นฐานของนักเรียน และวัดผลสัมฤทธิ์ของโครงการโดยดูจากผลของการสอบธรรมศึกษา

ผลการดำเนินงาน ผลการดำเนินโครงการสอบธรรมศึกษาโรงเรียนปลายพระยาวิทยาคม พบว่านักเรียนที่เข้าในโครงการเข้าใจในหลักธรรมของพระพุทธศาสนา สามารถวิเคราะห์ปัญหา ตอบแบบฝึกหัด และทำข้อสอบธรรมศึกษาได้ ซึ่งจากการประเมินโครงการอยู่ในระดับดีมาก

ภาคีเครือข่าย โครงการสอนธรรมศึกษาได้รับเงินสนับสนุนงบประมาณจากสำนักงานเจ้าคณะอำเภอปลายพระยาและพุทธศาสนิกชน หน่วยงานราชการและเอกชน รวมถึงโรงเรียนปลายพระยาวิทยาคมได้สนับสนุนในเรื่องเอกสารสำหรับสอนธรรมศึกษารวมถึงได้จัดตารางสอนธรรมศึกษา

บรรยากาศการดำเนินโครงการปฏิบัติศาสนกิจ

โครงการปฏิบัติศาสนกิจต้นแบบด้านการสาธารณูปการ

โครงการวัดสร้างสุข คนสร้างชาติ พุทธศาสตร์สร้างใจ

พระนิสิตปฏิบัติศาสนกิจ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์

พื้นที่และ ชาวบ้านจำนวน ๖๐ คน ใน ๑๔ หมู่บ้าน และวัดหนองสะแก ในตำบลเจริญสุข อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์

ที่มาและความสำคัญ การจัดทำโครงการวัดหนองสะแกสร้างสุขเพิ่มบุญสู่ชุมชนตามแนวทาง ๕ ส. ครั้งนี้ มีความสอดคล้องกับโครงการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนาในด้านสาธารณูปการ เป็นโครงการเพื่อเสนอหลักการปฏิบัติเพื่อให้ความรู้และเพื่อขัดเกลาจิตใจของ ชุมชน ๖ หมู่บ้าน ในวันธรรมมัสสวนะเล็งเห็นถึงความสำคัญของหลักธรรมทางพุทธศาสนาสามารถนำมาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันรวมถึงชีวิตการทำงานให้มีความสุขได้

วัตถุประสงค์โครงการ เพื่อให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมกับการกิจกรรมบุญตามประเพณี และมีส่วนร่วมระหว่างวัดกับชุมชนตามแนวทาง ๕ ส. และเพื่อการมีระเบียบวินัยในชุมชน

กระบวนการทำงาน โครงการนี้เริ่มต้นจากการวางแผนงาน ประชุมกับพระสงฆ์ภายในวัด ติดต่อผู้นำชุมชนเพื่อศึกษาแนวทางการดำเนินงาน หลังจากนั้นจึงทำกิจกรรม และสรุปผล

ผลการดำเนินงาน พบว่า การดำเนินโครงการวัดหนองสะแกสร้างสุขเพิ่มบุญสู่ชุมชนตามแนวทาง ๕ ส. ครั้งนี้ เป็นกิจกรรมหนุนเสริมความสมัครสมานสามัคคี สร้างความดี มีสมาธิฉันท์ร่วมกันระหว่างวัดกับชุมชน ชุมชนกับหมู่บ้าน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตชุมชนหมู่บ้าน ในการส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานกิจกรรมบุญตามประเพณี

ภาคีเครือข่าย ในการดำเนินโครงการโครงการ มีเครือข่ายในการปฏิบัติศาสนกิจ คือ โรงเรียนบ้านดอนไม้ไฟ โรงเรียนบ้านหนองสะแก โรงเรียนวัดอัมภาราม โรงเรียนบ้านบัวตะเคียน องค์การบริหารส่วนตำบลเจริญสุข และ ๑๔ หมู่บ้านในตำบลเจริญสุข อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์

บรรยากาศการดำเนินโครงการปฏิบัติศาสนกิจ

**โครงการวัดสร้างสุขสู่ชุมชน สร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคให้กับพระภิกษุและสามเณร
พระนิสิตปฏิบัติศาสนกิจ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครพนม**

พื้นที่และกลุ่มเป้าหมาย พระสงฆ์ในเขตตำบลบ้านเหล่า จำนวน ๒๐๐ รูป/คน และทำในวัด
จันโหวาส ตำบลบ้านเหล่า อำเภอดำชะอี จังหวัดมุกดาหาร

ที่มาและความสำคัญ โครงการนี้มีความสอดคล้องกับโครงการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา
ในด้านสาธารณูปการ สังคมไทยมีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว มีการเปลี่ยนแปลงทางค่านิยม ทำให้คน
ในสังคมมีการดำเนินชีวิตเพื่อตอบสนองความต้องการตนเองเป็นหลัก ประชาชนไม่เข้าวัดทำบุญ
ดังนั้น โครงการนี้จึงต้องการแก้ปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น เพื่อให้วัดเป็นศูนย์กลางของชุมชน

วัตถุประสงค์โครงการ เพื่อให้พระสงฆ์และชาวบ้านมีความรู้ความเข้าใจของการปฏิบัติตน
และ ศาสนวัตถุ และสร้างจิตสำนึกที่ดีให้แก่ประชาชน

กระบวนการทำงาน โครงการนี้เริ่มต้นโดยสร้างความตระหนักให้กับชาวบ้านเพื่อให้เห็นถึงคุณค่า
ของโบราณวัตถุภายในวัด ผ่านการปรับปรุงโบราณสถานต่าง และส่งเสริมให้ชาวบ้านเข้ามาทำกิจกรรม
กับวัดมากขึ้น เพื่อให้ชุมชนเกิดความสามัคคีกลมเกลียว มีความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง

ผลการดำเนินงาน พบว่า ชาวบ้านตระหนักถึงคุณค่าของโบราณวัตถุภายในวัด ทำให้เกิดการ
หวงแหนโบราณสถาน โบราณวัตถุในชุมชนของตน รวมถึงความสามัคคีกลมเกลียว มีความภาคภูมิใจ
ในท้องถิ่นของตนเอง

ภาคีเครือข่าย ในการดำเนินโครงการโครงการ มีเครือข่ายในการปฏิบัติศาสนกิจ คือ องค์การ
บริหารส่วนตำบลบ้านเหล่า และชาวบ้านตำบลบ้านเหล่า อำเภอดำชะอี จังหวัดมุกดาหาร

บรรยากาศการดำเนินโครงการปฏิบัติศาสนกิจ

โครงการ เย็นลมใต้ร่มไม้ วัดพระงาม อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม

พระนิสิตปฏิบัติศาสนกิจ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์พุทธปัญญา-ศรีทวารวดี

พื้นที่และกลุ่มเป้าหมาย บริเวณโดยรอบ และอาคารต่าง ๆ ภายในวัดมหาสวัสดิ์นาคพุฒาราม ตำบลหอมเกร็ด อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม โดยมีกลุ่มเป้าหมาย คือ พระภิกษุภายในวัดพระงาม

ที่มาและความสำคัญ โครงการ เย็นลมใต้ร่มไม้ วัดพระงาม อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม มีความสอดคล้องโครงการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนาในด้านการสาธารณูปการได้เล็งเห็นถึงปัญหาสภาพโลกร้อน ทำให้อากาศเต็มไปด้วยฝุ่นละออง และก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ จนเกิดเป็นมลพิษทางอากาศ ซึ่งส่งผลเสียต่อร่างกายของพระภิกษุ และประชาชนทั่วไป สิ่งที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางอากาศให้ดีขึ้นได้นั้น คือ ต้นไม้ ดังนั้น ผู้จัดทำจึงตระหนักถึงการปลูกต้นไม้ในบริเวณวัดให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ตามแนวทางทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสร้างแหล่งผลิตอากาศบริสุทธิ์ และภูมิทัศน์รอบบริเวณวัดซึ่งเป็นที่พักผ่อนร่มรื่นภายในวัดและชุมชน

วัตถุประสงค์โครงการ เพื่อเป็นแหล่งผลิตอากาศบริสุทธิ์และเป็นจุดพักผ่อนให้แก่พระภิกษุสามเณร และประชาชนที่เข้ามาภายในวัดพระงาม อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม

กระบวนการทำงาน การทำงานในโครงการนี้เริ่มต้นจากการติดต่อประสานงานสอบถามเจ้าหน้าที่และผู้เกี่ยวข้องในการจัดทำโครงการปฏิบัติศาสนกิจ ศึกษาข้อมูลพื้นที่ และการทำงานกิจกรรม หลังจากนั้นจึงประชุมเพื่อวางแผนการดำเนินการโครงการ และดำเนินโครงการในการพัฒนาพื้นที่ โดยเน้นการปลูก ดูแล บำรุง และรักษาต้นไม้ เพื่อสร้างเพิ่มพื้นที่สีเขียวให้กับทางวัด และจัดพื้นที่บริเวณวัดให้สวยงาม เพื่อเป็นที่พักผ่อนและเป็นที่พักทางกายและทางใจให้แก่ผู้ที่เข้ามาภายในวัด

ผลการดำเนินงาน ผลการดำเนินโครงการพบว่า ภูมิทัศน์บริเวณวัดมีภูมิทัศน์ที่สวยงาม ร่มรื่น น่าเข้ามาเพื่อทำกิจกรรม ซึ่งผลพลอยได้อาจจะทำให้เกิดการรวมตัวของประชาชนในพื้นที่ เพื่อเป็นจุดรวมพลของชุมชนในการทำกิจกรรมของชุมชน

ภาคีเครือข่าย ในการดำเนินโครงการเย็นลมใต้ร่มไม้ วัดพระงาม อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม มีเครือข่ายในการปฏิบัติศาสนกิจ คือ พระภิกษุสงฆ์ภายในวัดพระงาม ตำบลพระปฐมเจดีย์ อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม

บรรยากาศการดำเนินโครงการปฏิบัติศาสนกิจ

โครงการปฏิบัติศาสนกิจต้นแบบที่สอดคล้องกับเป้าหมาย ๓ ลด ๔ เพิ่ม ของ สสส.
ความสอดคล้องกับเป้าหมายที่ ๑ ลดอัตราการสูบบุหรี่

โครงการค่ายศาสนธรรมสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติด

พระนิสิตปฏิบัติศาสนกิจ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ราชบุรี

พื้นที่และกลุ่มเป้าหมาย สถานที่จัดกิจกรรมคือวัดหนองหินประชาราม ตำบลคลองวาฬ อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยมีกลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ และ ๕ จากโรงเรียนในเขตตำบลคลองวาฬ และตำบลห้วยทราย รวม ๙ โรงเรียน จำนวน ๑๐๖ คน

ที่มาและความสำคัญ โครงการค่ายศาสนธรรมสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติด เป็นโครงการที่โดยมีเป้าหมายเพื่อให้ความรู้พิษภัยของยาเสพติด และสร้างภูมิคุ้มกันให้กับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา โดยใช้แนวทางปฏิบัติตามหลักศาสนา เพื่อให้เยาวชนเกิดความรู้ ความเข้าใจหลักการดำเนินชีวิตที่ถูกต้อง เป็นพลเมืองที่ดีของชาติสืบไป

วัตถุประสงค์ เพื่อเสริมสร้างองค์ความรู้และภูมิคุ้มกันที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดให้แก่เยาวชน เพื่อให้ตระหนักถึงพิษภัยของยาเสพติดมากขึ้น โดยใช้หลักธรรมทางศาสนา และสร้างแกนนำเยาวชนในการป้องกัน เฝ้าระวังปัญหาเสพติดในโรงเรียน

กระบวนการทำงาน โครงการนี้เริ่มต้นจากจัดตั้งคณะกรรมการดำเนินงานตามโครงการ เพื่อบริหารหน้าที่รับผิดชอบโครงการ หลังจากนั้นจึงเริ่มกำหนดหลักสูตรอบรม โดยประชุม วางแผน และประสานงานผู้บริหารโรงเรียนเพื่อขออนุมัติให้นักเรียนเข้าร่วมโครงการ และเริ่มดำเนินโครงการตามแผนที่วางไว้ ติดตามพฤติกรรมของนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ พร้อมสรุปผลที่ได้จากการทำกิจกรรม

ผลการดำเนินงาน ผลที่ได้จากการเข้าร่วมโครงการค่ายศาสนธรรมสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติด คือ นักเรียนที่ผ่านการอบรมมีภูมิคุ้มกันและมีทักษะการปฏิเสธการใช้ยาเสพติด มีความเข้าใจหลักการดำเนินชีวิตที่ถูกต้อง ตามหลักธรรมทางศาสนาและวัฒนธรรมที่ดีงามของสังคม

ภาคีเครือข่าย โครงการค่ายศาสนธรรมสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติด มีเครือข่ายในการปฏิบัติศาสนกิจ คือ สำนักงานป้องกันปราบปรามยาเสพติด ภาค ๗ องค์การบริหารส่วนตำบลคลองวาฬ โรงเรียนบ้านห้วยกอมิตรภาพที่ ๗๒ โรงเรียนบ้านหนองหิน โรงเรียนบ้านห้วยใหญ่ โรงเรียนบ้านห้วยน้ำพุ โรงเรียนพัฒนาประชาชนเคราะห์ โรงเรียนเศรษฐพานิชวิทยา โรงเรียนด่านสิงขร และโรงเรียนอุดมราชภักดี

บรรยากาศการดำเนินโครงการปฏิบัติศาสนกิจ

ความสอดคล้องกับเป้าหมายที่ ๒ ลดอัตราการดื่มสุรา

โครงการรวมใจทำความดีรักษาศีล

พระนิสิตปฏิบัติศาสนกิจ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์พุทธโสธร

พื้นที่และกลุ่มเป้าหมาย พื้นที่ในการทำโครงการนี้ ได้แก่ วัดมะเกลือใหม่ ตำบลมะเกลือใหม่ อำเภอสองเนิน จังหวัดนครราชสีมา โดยมีกลุ่มเป้าหมายคือ พระภิกษุสงฆ์ และชาวบ้านมะเกลือใหม่ จำนวน ๘๐ รูป/คน

ที่มาและความสำคัญ โครงการรวมใจทำความดีรักษาศีล ๕ เป็นโครงการที่มุ่งพัฒนาศักยภาพของบุคลากรในสถานประกอบการต่าง ๆ โดยใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ด้วยการนำขบวนการ ๗ กิจวัตรความดี มาฝึกฝนอย่างจริงจังใช้ในชีวิตประจำวัน ชีวิตการทำงาน และจดบันทึกผล ซึ่งเป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่ร่วมสมัย อาทิ การใช้สื่อ กิจกรรม ในงานอบรมสัมมนา เป็นต้น

วัตถุประสงค์ เพื่อสร้างต้นแบบองค์กรที่นำหลักศีลธรรมไปใช้ในการพัฒนาบุคลากร ส่งเสริมสถาบันครอบครัวให้อบอุ่นและเข้มแข็ง รวมถึงการทำให้พุทธศาสนิกชนเห็นคุณค่าของหลักธรรมของพระพุทธศาสนา

กระบวนการทำงาน โครงการนี้เริ่มต้นจากยื่นคำร้องขอปฏิบัติศาสนกิจกับทางมหาวิทยาลัย นำเสนอโครงการให้แก่เจ้าอาวาสวัดมะเกลือใหม่ เมื่อท่านเจ้าอาวาสวัดมะเกลือใหม่ได้อ่านรายละเอียด และทราบถึงวัตถุประสงค์ของโครงการที่ได้นำเสนอแล้วนั้นก็ได้อนุญาตให้ดำเนินโครงการได้ และมอบหมายให้ดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของโครงการที่ได้นำเสนอ โดยจัดงบประมาณส่วนกลางของทางวัดมะเกลือใหม่ให้ไว้ใช้ในการอบรมคุณธรรมรวมใจทำความดีรักษาศีล ๕ ให้กับพระภิกษุ สามเณร และประชาชนทั่วไป ภายในวัดมะเกลือใหม่ ในการดำเนินโครงการครั้งนี้ได้รับความร่วมมือจากคณะสงฆ์และประชาชนทั่วไปจึงทำให้การดำเนินการโครงการนี้สำเร็จและดำเนินไปได้อย่างเรียบร้อย

ผลการดำเนินงาน โครงการนี้มุ่งพัฒนาการต่าง ๆ ของการทำความดี การรักษาศีล ๕ โดยอาศัยจุดศูนย์รวมทางชุมชน คือ วัดเป็นจุดใหญ่เพื่ออบรมบ่มเพาะให้พุทธศาสนิกชนมีศักยภาพพอที่ศตนแก่ประโยชน์สังคมได้โดยไม่มีข้อครหา และทำให้พุทธศาสนิกชนมีhiri และโอตตปปะมากขึ้น

ภาคีเครือข่าย โครงการรวมใจทำความดีรักษาศีล ๕ มีเครือข่ายในการปฏิบัติศาสนกิจ คือ วัดมะเกลือใหม่และโรงเรียนบ้านมะเกลือใหม่ ตำบลมะเกลือใหม่ อำเภอสองเนิน จังหวัดนครราชสีมา

บรรยากาศการดำเนินโครงการปฏิบัติศาสนกิจ

ความสอดคล้องกับเป้าหมายที่ ๔ เพิ่มสัดส่วนของการบริโภคผักและผลไม้

โครงการปลูกผักสวนครัวปลอดสารพิษเพื่อชีวิตที่ยั่งยืน

พระนิสิตปฏิบัติศาสนกิจ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครสวรรค์

พื้นที่และกลุ่มเป้าหมาย ชุมชนในละแวกวัดหนองสะแก ตำบลหนองหลวง อำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์ โดยมีกลุ่มเป้าหมาย คือ พระภิกษุสงฆ์และประชาชนจำนวน ๕๐ รูป/คน

ที่มาและความสำคัญ โครงการปลูกผักสวนครัวปลอดสารพิษเพื่อชีวิตที่ยั่งยืน มีความสอดคล้องกับเป้าหมายของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ในเรื่องของ ๓ ลด ๔ เพิ่ม ในเป้าหมายที่ ๔ เพิ่มสัดส่วนของการบริโภคผักและผลไม้ จุดมุ่งหมายสำคัญของโครงการ คือ เพื่อเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในด้านการปลูกผักสวนครัวปลอดสารพิษ นอกจากนั้นยังเป็นการปลูกจิตสำนึกให้รู้ถึงโทษของการใช้สารเคมี และประโยชน์ของการปลูกผักปลอดสารพิษ โดยมีกลุ่มเป้าหมาย คือพระภิกษุสามเณร และประชาชนในตำบลหนองหลวง ประมาณ ๕๐ ครัวเรือน

วัตถุประสงค์ เพื่อเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในด้านการปลูกผักสวนครัวปลอดสารพิษ และเป็นการบูรณาการด้านการเผยแพร่หลักธรรมและสาธิตและสงเคราะห์ด้านการปลูกผักสวนครัวปลอดสารพิษ และเป็นการปลูกจิตสำนึกในโทษของการใช้สารเคมี และประโยชน์ของการงดใช้สารเคมีพร้อมสอดแทรกหลักธรรมทางพระพุทธศาสนากับชีวิตประจำวัน

กระบวนการทำงาน โครงการนี้เริ่มต้นจากการเข้าไปสร้างความรู้ความเข้าใจกับชาวบ้านถึงประโยชน์และโทษของการใช้สารเคมีในการปลูกผักสวนครัว หลังจากนั้นจึงเริ่มสอนการปลูกผักสวนครัวแบบปลอดสารพิษว่ามีขั้นตอนอย่างไร โดยสอดแทรกหลักธรรมในการสอนไปด้วย เพื่อให้ชาวบ้านสามารถนำหลักธรรมนั้นไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ก่อนจบกิจกรรมจึงมีการประเมินผลและสรุปผลโครงการ

ผลการดำเนินงาน ผู้ที่เข้าร่วมโครงการปลูกผักสวนครัวปลอดสารพิษเพื่อชีวิตที่ยั่งยืน มีความรู้ความเข้าใจ และรู้ถึงโทษของสารเคมี นอกจากนั้นยังมีรายได้จากการปลูกผลผลิตทางเกษตร มาจุนเจือครอบครัว ซึ่งจากการประเมินโครงการพบว่าอยู่ในระดับดีมาก

ภาคีเครือข่าย โครงการปลูกผักสวนครัวปลอดสารพิษเพื่อชีวิตที่ยั่งยืน มีเครือข่ายในการปฏิบัติศาสนกิจ ดังต่อไปนี้ ๑) สำนักงานเจ้าคณะตำบลหนองหลวง ๒) สำนักงานเจ้าคณะอำเภอท่าตะโก ๓) สำนักงานรองเจ้าคณะจังหวัดนครสวรรค์ ๔) ฝ่ายเผยแผ่และสาธารณูปการ ๕) สำนักงานพัฒนาการอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์ ๖) อบต. หนองหลวง ๗) ผู้ใหญ่บ้าน ต.หนองหลวงทุกหมู่บ้าน

บรรยากาศการดำเนินโครงการปฏิบัติศาสนกิจ

ความสอดคล้องกับเป้าหมายที่ ๕ เพิ่มการมีกิจกรรมทางกาย

โครงการจิตอาสาพัฒนาชุมชน ร่วมกับวัดกระทุ่ม (เสือปลา)

พระนิสิตปฏิบัติศาสนกิจ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ส่วนกลาง

พื้นที่และกลุ่มเป้าหมาย ชาวบ้านในชุมชน ครูและนักเรียน จำนวน ๑๒๐ คน โดยทำที่วัดกระทุ่ม(เสือปลา) แขวงประเวศ เขตประเวศ กรุงเทพมหานคร และมูลนิธิป่อเต็กตึ๊ง จังหวัดสมุทรปราการ

ที่มาและความสำคัญ โครงการจิตอาสาพัฒนาชุมชน ร่วมกับวัดกระทุ่ม (เสือปลา) มีจุดมุ่งหมายเพื่อช่วยเหลือคนในสังคม ในลักษณะการให้ความรู้ โดยอบรมปลูกจิตสำนึกให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้มีจิตสำนึกที่ดี มีการดำเนินชีวิตที่ถูกต้อง และการมอบสิ่งของช่วยเหลือ เมื่อเกิดปัญหาภัยธรรมชาติ หรือปัญหาคนไร้ที่พึ่งพิง

วัตถุประสงค์ เพื่อร่วมพัฒนา บ้าน วัด โรงเรียนให้มีความสัมพันธ์ที่ดี เป็นเครือข่ายซึ่งกันและกัน รวมทั้งการฝึกประสบการณ์ในการทำงานร่วมกับชุมชน

กระบวนการทำงาน โครงการนี้เริ่มต้นจากเข้าไปในพื้นที่เพื่อสอบถามความเป็นไปของชุมชน หลังจากนั้นจึงเริ่มประสานงานขอเข้าไปทำกิจกรรมในชุมชน ประสานงานไปยังมูลนิธิป่อเต็กตึ๊ง ในการเข้ามาช่วยอำนวยความสะดวกในการลงพื้นที่ รวมถึงประสานงานกับทางวัด เพื่อเป็นศูนย์กลางในการทำโครงการ หลังจากนั้นจึงเริ่มกิจกรรมโดยการเชิญชวนชาวบ้าน ครู และนักเรียนในชุมชน ร่วมกันอบรมและจัดของเพื่อเตรียมส่งไปให้ผู้ที่ยากไร้ เมื่อเตรียมของเรียบร้อยทางมูลนิธิจึงมารับของเพื่อนำไปแจกต่อไป จากนั้นจึงประเมินผลของโครงการ และสรุปผลการดำเนินโครงการ

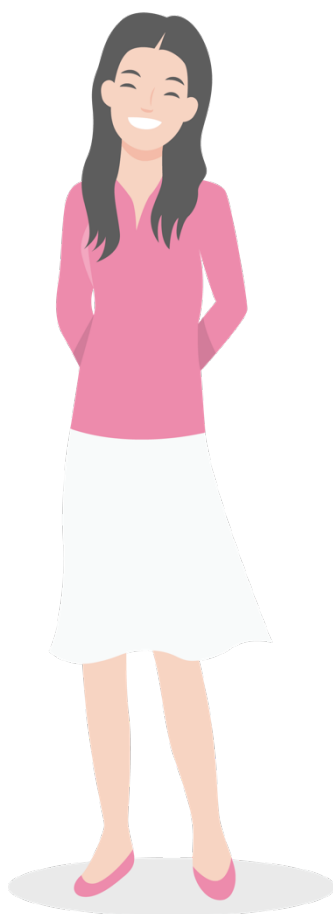
ผลการดำเนินงาน ผู้ที่เข้าร่วมโครงการจิตอาสาพัฒนาชุมชน ร่วมกับวัดกระทุ่ม (เสือปลา) มีความรู้ความเข้าใจและเห็นถึงความสำคัญของการเป็นจิตอาสา อีกทั้งยังเป็นการบ่มเพาะการมีจิตสำนึกที่ดีในการช่วยเหลือผู้อื่นในเบื้องต้น และยังสร้างความสามัคคีให้กับชุมชนอีกด้วย

ภาคีเครือข่าย โครงการจิตอาสาพัฒนาชุมชน ร่วมกับวัดกระทุ่ม (เสือปลา) มีเครือข่ายในการปฏิบัติศาสนกิจ คือ คณะสงฆ์ ชาวบ้าน ครู นักเรียน ในชุมชนละแวกวัดกระทุ่ม (เสือปลา) แขวงประเวศ เขตประเวศ กรุงเทพมหานคร และมูลนิธิป่อเต็กตึ๊ง จังหวัดสมุทรปราการ

บรรยากาศการดำเนินโครงการปฏิบัติศาสนกิจ

ความสอดคล้องกับเป้าหมายที่ ๘ เพิ่มสัดส่วนของคนไทยอายุ ๑๕ ปีขึ้นไป
ที่มีความสุขในการดำรงชีวิต

โครงการปฏิบัติธรรมนำสุข

พระนิสิตปฏิบัติศาสนกิจ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ส่วนกลาง

พื้นที่และกลุ่มเป้าหมาย พุทธบริษัท จำนวน ๖๗ คน โดยทำที่วัดเกาะแก้วสุวรรณาราม ตำบลบ้านช่อง อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา

ที่มาและความสำคัญ โครงการปฏิบัติธรรมนำสุขเริ่มต้นจากการเล็งเห็นว่าชาวบ้านและพระพุทธรศาสนา มีระยะห่างต่อกัน จนทำให้ขาดความเข้าใจในเรื่องหลักธรรม หรือการปฏิบัติธรรม ดังนั้นทางโครงการจึงมีการจัดกิจกรรมเพื่อเพิ่มโอกาสและลดระยะห่างของชาวบ้านกับพระพุทธรศาสนา โดยให้ทำกิจกรรม เช่น การเจริญพระพุทธรมนต์ การเจริญจิตภาวนาให้มากขึ้น เพื่อเป็นการบริหารและพัฒนาจิตใจ

วัตถุประสงค์ เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจในหลักธรรมทางพระพุทธรศาสนา และนำหลักธรรมที่ได้ สามารถนำไปเผยแผ่ให้กับผู้อื่น และให้แก่ชุมชนวัดเกาะแก้วสุวรรณาราม

กระบวนการทำงาน โครงการนี้เริ่มต้นจากเข้าไปสำรวจข้อมูลเบื้องต้นของผู้เข้าร่วมโครงการ และสถานที่จัดโครงการ ต่อมาคือ การวางแผนและการจัดทำรายละเอียดโครงการ เพื่อเตรียมประชาสัมพันธ์ให้กับชาวบ้าน และเริ่มกิจกรรมด้วยการให้ชาวบ้าน ร่วมสวดมนต์ ฟังธรรม และฝึกปฏิบัติธรรมในท่า และขั้นตอนที่ถูกต้อง หลังจากนั้นจึงมีการวัดผลและสรุปผลโครงการ

ผลการดำเนินงาน พุทธบริษัทชาวบ้านเกาะแก้วสุวรรณาราม ตำบลบ้านช่อง อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา มีความเข้าใจในหลักธรรมทางพระพุทธรศาสนามากขึ้น สามารถนำหลักธรรมไปประพฤติปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ พัฒนาสังคมให้สงบสุขยิ่ง ๆ ขึ้นไป

ภาคีเครือข่าย โครงการปฏิบัติธรรมนำสุข มีเครือข่ายในการปฏิบัติศาสนกิจ คือ พุทธบริษัทชาวบ้านเกาะแก้วสุวรรณาราม และวัดเกาะแก้วสุวรรณาราม ตำบลบ้านช่อง อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา

บรรยากาศการดำเนินโครงการปฏิบัติศาสนกิจ

ความสอดคล้องกับเป้าหมายที่ ๙ : การเพิ่มสัดส่วนของครอบครัวอบอุ่น

โครงการชุมชนคุณธรรมขับเคลื่อนด้วยพลังบวร

พระนิสิตปฏิบัติศาสนกิจ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาสงฆ์ราชบุรี

พื้นที่และกลุ่มเป้าหมาย ชุมชนบ้านทุ่งกลาง วัดทุ่งกลาง โรงเรียนวัดทุ่งกลาง หมู่ที่ ๖ ตำบลเขาล้าน อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี

ที่มาและความสำคัญ โครงการชุมชนคุณธรรมขับเคลื่อนด้วยพลังบวร มีความสอดคล้องกับเป้าหมายของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส.) ในเรื่องของ ๓ ลด ๔ เพิ่ม ในเป้าหมายที่ ๔ การเพิ่มสัดส่วนของครอบครัวอบอุ่น โครงการนี้เป็นโครงการที่ทำงานร่วมกันระหว่าง วัด ชุมชน โรงเรียน และศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง โดยเป็นการสร้างความรู้ ความเข้าใจให้กับชาวบ้านในพื้นที่ และยังมีการให้คนในชุมชนนั้น เข้ามาร่วมกิจกรรม เพื่อสร้างความสนิทสนมให้กับชุมชน ซึ่งมีเป้าหมาย คือ นักเรียนโรงเรียนวัดทุ่งกลาง

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ชุมชนได้ยึดถือ และปฏิบัติตามหลักธรรมในทางพระพุทธศาสนา สามารถดำรงชีวิตตามวัฒนธรรมประเพณีที่ดีงามของไทย และมีความเข้มแข็ง ดำรงชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

กระบวนการทำงาน โครงการนี้เริ่มต้นจากการจัดทำโครงการ เพื่อขออนุมัติโครงการจากทางมหาวิทยาลัย โดยมีการแต่งตั้งคณะกรรมการผู้บริหารโครงการ เพื่อระบุถึงหน้าที่ของแต่ละคนในโครงการ หลังจากนั้นจึงเริ่มติดต่อประสานงาน ในการลงพื้นที่ไปทำกิจกรรม และประชุมวางแผนดำเนินงานตามโครงการ หลังจากนั้นจึงประเมินผลโครงการและสรุปผลโครงการ

ผลการดำเนินงาน เด็กนักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในหลักธรรม และศาสนพิธีเพิ่มขึ้น ประชาชนในชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองโดยใช้หลักธรรม และหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ก่อให้เกิดความสามัคคีปรองดองของประชาชนในชุมชน โดยมีผู้เข้าร่วมโครงการที่เป็นนักเรียน และประชาชนทั่วไป จำนวน ๑๕๐ คน **ภาคีเครือข่าย** ในการดำเนินโครงการชุมชนคุณธรรมขับเคลื่อนด้วยพลังบวร มีเครือข่ายในการปฏิบัติศาสนกิจ คือ ประชาชนในชุมชนบ้านทุ่งกลาง คณะสงฆ์วัดทุ่งกลาง และโรงเรียนวัดทุ่งกลาง หมู่ที่ ๖ ตำบลเขาล้าน อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี

บรรยากาศการดำเนินโครงการปฏิบัติศาสนกิจ

ถอดบทเรียนกระบวนการ การปฏิบัติศาสนกิจ

สอบถามความต้องการ ของชุมชน

แสวงหาความต้องการของชุมชน
และสิ่งที่ทำให้เกิดประโยชน์ต่อ
ชุมชนมากที่สุด

STEP 01

STEP 02

ประชุมร่วมกัน

ร่วมกันประชุมวางแผนและ
ออกแบบกิจกรรมที่เหมาะสม
กับบริบทของชุมชน

การสร้างเครือข่าย

ตัวอย่างเครือข่าย อาทิ องค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น สถานศึกษา
สถานพยาบาล องค์กรคณะสงฆ์
รวมถึงเครือข่ายภาคเอกชน
ภาคประชาสังคม เป็นต้น

STEP 03

STEP 04

สร้างกระบวนการมีส่วนร่วม

สร้างการมีส่วนร่วมจาก
ประชาชนในพื้นที่

การประเมินผล

ติดตามและประเมินผล
กิจกรรม เพื่อนำมาใช้ในการ
พัฒนาและปรับปรุงการจัด
กิจกรรมในครั้งต่อไป

STEP 05

บทสรุป

การปฏิบัติศาสนกิจของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยเป็นงานบริการสังคมที่ตอบสนองงานในกิจการคณะสงฆ์เป็นประโยชน์ต่อสังคม การดำเนินงานมีความสอดคล้องกับโครงการยุทธศาสตร์ตามแผนการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา นิสิตได้รับการพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงานมีความรู้ได้ประสบการณ์ และเกิดทักษะในการดำเนินงานตั้งแต่การเขียนโครงการ เครื่องมือการบริหารจัดการในพื้นที่และสามารถประยุกต์องค์ความรู้ดังกล่าวไปต่อยอดได้ในอนาคต โดยการดำเนินงานการปฏิบัติศาสนกิจของนิสิตรุ่น ๖๕ ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๒ กองกิจการนิสิต สำนักงานอธิการบดีได้ดำเนินการภายใต้การสนับสนุนของโครงการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์พระนิสิตปฏิบัติศาสนกิจสู่การสร้างสังคมสุขภาวะ สนับสนุนโดย สำนักสนับสนุนสุขภาวะองค์กร สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) และได้นำข้อเสนอจากการวิจัยและผลการดำเนินการประจำปีการศึกษาโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการปฏิบัติศาสนกิจกำหนดเป็นนโยบายโดยกำหนดให้การปฏิบัติศาสนกิจตั้งแต่วินาที ๖๔ ปีการศึกษา ๒๕๖๑ เป็นต้นมา ให้ปฏิบัติศาสนกิจในรูปแบบของโครงการปฏิบัติศาสนกิจเพื่อสนองงานในกิจการคณะสงฆ์ตามแผนยุทธศาสตร์การปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา ๒๕๖๐-๒๕๖๔ ตามพันธกิจหรือภาระงานของคณะสงฆ์ ๖ ด้าน คือ (๑) ด้านการปกครอง (๒) ด้านศาสนศึกษา (๓) ด้านเผยแผ่ (๔) ด้านสาธารณูปการ (๕) ศึกษาสงเคราะห์ และ (๖) ด้านสาธารณสงเคราะห์ มีการพัฒนาและปรับปรุงระบบการปฏิบัติศาสนกิจออนไลน์และนำมาใช้สนับสนุนการปฏิบัติศาสนกิจของนิสิต ผลจากการจัดทำโครงการปฏิบัติศาสนกิจแบ่งตามงานกิจการคณะสงฆ์ทั้ง ๖ ด้าน โครงการปฏิบัติศาสนกิจที่มีพระนิสิตทำมากที่สุด คือ ด้านการเผยแผ่มีทั้งสิ้น ๗๕๖ โครงการ รองลงมาคือ ด้านการสาธารณูปการ และด้านศาสนศึกษา มีทั้งสิ้น ๑๘๒ โครงการ ด้านสาธารณสงเคราะห์ ๑๔๙ โครงการ ด้านการศึกษาสงเคราะห์ ๙๒ โครงการ และด้านการปกครอง ๔๗ โครงการตามลำดับ และมีโครงการที่แบ่งตามภูมิภาค ดังนี้ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีโครงการปฏิบัติศาสนกิจ ๕๒๓ โครงการ ภาคกลาง ๔๐๙ โครงการ ภาคเหนือ ๓๘๘ โครงการ และภาคใต้มี ๘๘ โครงการ โดยจำนวนรวมโครงการพระนิสิตปฏิบัติศาสนกิจทั้งสิ้น ๑,๔๐๘ โครงการ โดยในที่สุดเกิดแผนยุทธศาสตร์และกลไกในรูปแบบของคณะกรรมการปฏิบัติศาสนกิจที่สอดคล้องกับการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนาและการสร้างสังคมสุขภาวะ จำนวน ๒๙ พื้นที่ เกิดโครงการปฏิบัติศาสนกิจต้นแบบและโครงการปฏิบัติศาสนกิจที่มีความเป็นเลิศ จำนวน ๒๙ โครงการ และเกิดเครือข่ายการทำงานบูรณาการการปฏิบัติศาสนกิจกับการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา